

ПЛАН РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ОСЕЧИНА 2023 –2030.

Осечина, 2023. година

Садржај:

Уводна реч председника Општине	2
Листа скраћеница	3
Нормативни и методолошки оквир	4
Процес израде Плана развоја општине Осечина 2023-2030.	5
Преглед и анализа постојећег стања	9
Географски положај	9
Демографска структура	9
Привреда	11
Пољопривреда и рурални развој	15
Туризам	16
Саобраћајна инфраструктура	17
Снабдевање водом за пиће	18
Отпадне воде	19
Управљање отпадом	19
Животна средина	20
Енергетика	21
Социјална политика	22
Здравствена заштита	23
Образовање	24
Култура	24
Спорт	25
Визија општине Осечина за период 2023-2030.	25
Веза приоритетних циљева општине Осечина, циљева одрживог развоја и преговарачких поглавља са ЕУ	25
Преглед развојних праваца и приоритетних циљева са кључним мерама	32
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	34
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	34
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	39
ИНФРАСТРУКТУРА	39
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	41
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	41

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	46
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	46
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац	55
ДОБРА УПРАВА	55
Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја.....	57
Табеле, слике и графикони.....	59
Прилози.....	60
SWOT анализа - унапређење јавне управе и друштвене делатности.....	60
SWOT анализа - развој инфраструктуре, комуналне делатности и заштита животне средине.....	61
SWOT анализа - економски развој	62

Уводна реч председника Општине

Поштоване суграђанке и суграђани,

Пред вама је План развоја општине Осечина за период 2023-2030. године, кровни стратешки документ који ће у планираном периоду бити главна смерница за развој наше општине. Планом су обухваћени најзначајнији циљеви који су подељени у пет развојних праваца:

- Економски развојни правац;
- Развој инфраструктуре;
- Развој заштите животне средине;
- Друштвени развојни правац;
- Развојни правац добре управе.

План развоја општине Осечина урађен је у склопу активности у оквиру пројекта „За сигурно детињство“ који се реализује бесповратним средствима Европске уније обезбеђеним преко програма ЕУ ПРО Плус, у сарадњи са Министарством за европске интеграције и један је од 33 пројекта локалне инфраструктуре у регионима Шумадије, Западне Србије, Јужне и Источне Србије које ЕУ подржава преко ЕУ ПРО Плус програма.

Процес израде документа укључивао је ангажовање радних група, које су биле формиране по приоритетним областима, учешће локалне заједнице кроз јавне консултације и јавну расправу, са циљем да сви релевантни представници заједнице као и цела локална заједница буду учесници у доношењу овог значајног документа.

Планом су дефинисани развојни правци и могућности, из којих је произишао акциони план који у дефинисаном планском периоду треба имплементирати у простор. Општина треба да преко свог буџета, министарстава и разних фондова Европске уније, кроз реалан финансијски оквир, реализује дефинисане идеје. Законска обавеза локалне самоуправе је да врши имплементацију овог планског документа на квалитетан и ревностан начин.

Циљ је да се спровођењем планираних инфраструктурних пројеката, развојем села и пољопривреде, туризма и осталих пратећих грана, унапређењем објеката друштвеног стандарда и заштитом животне средине, смањи депопулација ових простора, побољша квалитет живота и створи шанса за бољу и светлију будућност свих грађана овог места.

Пред нама је изазов и задатак да у наредном периоду радимо на остваривању постављених циљева како бисмо средину у којој радимо и живимо учинили још бољом за нас и нашу децу.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ ОСЕЧИНА

Никола Томић

Листа скраћеница

ЗЛС	Закон о локалној самоуправи
ЗПС	Закон о планском систему
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЕУ	Европска унија
ЈКП	Јавно комунално предузеће
РЗС	Републички завод за статистику
НКД	Непокретна културна добра
АПР	Агенција за привредне регистре
ТС	Трафостаница
ПУ	Предшколска установа
ЦОР	Циљеви одрживог развоја

Нормативни и методолошки оквир

Документи развојног планирања јесу плански документи најширег обухвата којима се дефинишу оптимални развојни правци локалног подручја узимајући у обзир његова обележја, предности и ограничења сагледавајући притом могућности и претње које долазе из његовог окружења. **Закон о локалној самоуправи** („Службени гласник РС“, бр. 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др. закон) дефинише локалне самоуправе као право грађана да непосредно и преко слободно изабраних представника управљају јавним пословима од непосредног, заједничког и општег интереса за локално становништво, као и права и обавезе органа локалне самоуправе да, у складу са законом, планирају, уређују и управљају јавним пословима који су у њиховој надлежности и од интереса за локално становништво. Последњих година, сведоци смо неуједначеног и неусклађеног процеса планирања којим су локалне самоуправе, на крајње различите начине, дефинисале своје развојне правце и усмеравале употребу локалних ресурса. Стихијско планирање било је омогућено недостатком јединственог националног оквира, стога је оптимално планирање дуго било онемогућено. Међутим, Влада Републике Србије је 2018. године усвојила **Закон о планском систему** (у даљем тексту: Закон) („Службени гласник РС“, бр. 30/2018 од 20.04.2018.), којим је детаљно дефинисала обавезу локалне самоуправе да планирају јавне послове у својој надлежности, путем успостављања ефикасног, транспарентног, координисаног и реалног система планирања на свим нивоима власти, обухватајући кључне аспекте социјалне и економске развојне политике, реалног и развојног просторног развоја, уз оптимално коришћење буџетских средстава и обезбеђење одрживог раста и развоја. Законом се постиже усклађеност и уједначеност процеса планирања и синхронизованог дефинисања развојних праваца на свим нивоима управљања, што омогућава један уједначен општи приступ и уређен концепт планског система који до сада није било могуће успоставити. На основу овог Закона, спуштајући се на ниво локалне самоуправе, план развоја представља хијерархијски највиши документ развојног планирања, за чију израду, усвајање, спровођење и праћење спровођења је надлежна јединица локалне самоуправе. **Уредбом о обавезним елементима плана развоја јединица локалне самоуправе** („Службени гласник РС“, бр. 107/2020 од 14.8.2020.) прописана је садржина планског документа састављена од прегледа и анализе постојећег стања, визије односно жељеног стања, приоритетних циљева развоја који се желе постићи, као и прегледа и кратак опис одговарајућих мера, које се даље разрађују документима јавних политика и средњорочним плановима јединица локалне самоуправе. ЗПС ближе дефинишу и две пратеће Уредбе, а то су **Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика** и **Уредба о методологији за израду средњорочних планова**. Усвојени Закон предвиђа да свака јединица локалне самоуправе треба да усвоји План развоја јединице локалне самоуправе као и средњорочни план. План развоја представља дугорочни документ развојног планирања, који за период од најмање 7 година усваја Скупштина ЈЛС на предлог већа ЈЛС. Средњорочни план, с друге стране, операционализује план развоја ЈЛС и тако омогућава годишње извештавање о имплементацији плана развоја ЈЛС. План развоја представиће профиле заједница јединица локалних самоуправа детаљније него што су то до сада чинила претходна кровна стратешка документа и усмераваће их на путу развоја. То значи да је пред локалним самоуправама велики изазов да успостављањем ефикаснијег механизма управљања, омогуће достизање жељеног стања.

Процес израде Плана развоја општине Осечина 2023-2030.

Израда Плана развоја општине Осечине 2023-2030. године спроведена је кроз фазни процес, поштујући методологију и инструкције дате у оквиру Смерница за израду планова развоја јединица локалне самоуправе, као елементе дефинисане Законом о планском систему Републике Србије и пратећих уредби. Фазе процеса су хронолошки међусобно условљене, тако да завршетком једне фазе започиње друга. Јавне консултације су једина активност која је континуирана и која је била укључена у све фазе израде Плана развоја. Општина Осечина је приликом израде Плана развоја за период 2023– 2030. у потпуности следила методологију и инструкције дате у оквиру Смерница за израду планова развоја ЈЛС, као и елементе дефинисане Законом о планском систему Републике Србије и пратећих уредби. Процес израде Плана развоја у смислу фаза и њихових међусобних веза представљен је на слици 1.

Слика 1. Процес израде Плана развоја

Извор: Смерница за израду планова развоја јединица локалне самоуправе

Израда Плана развоја општине Осечина за период 2023-2030. управљана је као процес у оквиру **пет главних група активности**:

1. Припремне активности;
2. Израда прегледа и анализе постојећег стања;
3. Дефинисање визије; Дефинисање приоритетних циљева; Дефинисање мера за достизање циљева;
4. Дефинисање институционалног оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја;
5. Јавна расправа о Нацрту Плана развоја и достављање Предлога Плана развоја Скупштини на разматрање и усвајање.

1. ПРИПРЕМНЕ АКТИВНОСТИ

Прва фаза која је спроведена у процесу израде Плана развоја општине Осечина за период 2023 – 2030. била је „Припрема и организација процеса“. Фаза је трајала је од децембра 2022. године до марта 2023. године. Ову фазу чине све активности које су предузете од доношења Одлуке о покретању израде Плана развоја, до почетка израде прегледа и анализе тренутног стања. У наведеном периоду општина Осечина је спровела следеће:

- ✚ Општина Осечина је приступила изради Плана развоја у складу са одредбама Закона о планском систему Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 30/18) и донела скупштинску **Одлуку о приступању изради Плана развоја** општине Осечина 31. јуна 2023. године („Службени лист Општине Осечине“ бр 1/23);
- ✚ За организацију процеса спровођења израде документа именован је **Координациони тим** испред Општинске управе Решењем од 03. марта 2023. године, са улогом да координира и надзире процес израде Плана развоја, да разматра План развоја који је по фазама припреме предложен од стране тематских радних група и да прослеђује документ на даљу надлежност. Тим чине Координатор и 14 чланова;
- ✚ Формиране су и три **тематске радне групе**, Решењем од 03. марта 2023. године за израду Плана развоја које чине представници Општинске управе, стручњаци ангажовани у администрацији, јавним институцијама, јавним предузећима, установама, организацијама цивилног друштва, као и остали представници из јавног, приватног и цивилног сектора. Радне групе су формиране по следећим областима:
  - 1) Радна група за развој инфраструктуре, комуналне делатности и заштиту животне средине;
  - 2) Радна група за унапређење јавне управе и друштвене делатности;
  - 3) Радна група за економски развој (привреда, пољопривреда, туризам);
- ✚ Одржане су **прве консултације Координационог тима** у циљу израде Матрице заинтересованих страна и формирања Партнерског форума. Идентификовани су најважнији актери и анализиран је њихов утицај и значај. На основу анализе заинтересованих страна, успостављен је Партнерски форум (најшире консултативно тело у процесу);

2. ИЗРАДА ПРЕГЛЕДА И АНАЛИЗЕ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Израдом прегледа и анализе постојећег стања дошло се до показатеља где се **општина Осечина тренутно налази** када је у питању стање њеног локално економског развоја и расположивих развојних потенцијала, до чега се дошло прикупљањем и обрадом података из примарних и секундарних извора у оквиру примарних развојних сектора. У фази прегледа и анализе постојећег стања посебна пажња посвећена је **евалуацији имплементације претходног кровног планског документа**, у оквиру које су дати налази и мишљења који су послужили као препоруке за предстојећи плански процес. На крају ове фазе, одржана је **радионица за израду SWOT анализе** и идентификовање кључних проблема и узрока тих проблема у следећим областима: економски развој, друштвене делатности, јавна управа, инфраструктура и заштита животне средине. Користећи овај алат, омоћујено је мапирање кључних проблема подручја и идентификовање кључних развојних ресурса на којима План развоја треба да буде установљен. Након успешне реализације овог дела процеса, приступило се припреми наредних корака који су подразумевали дефинисање визије Општине и даље консултације са тематским радним групама и заинтересованим странама, коришћењем brainstorming методе.

3. ДЕФИНИСАЊЕ ВИЗИЈЕ, ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА И МЕРА

Поступак дефинисања визије спроведен је у оквиру консултативног процеса који је управљан у формату дискусије са формираним тематским радним групама о компаративним предностима општине Осечина и расположивим потенцијалима за развој на које се треба ослонити у процесу планирању. Визија према томе представља с једне стране жељено, али са друге стране и реално стање, чијем се достизању тежи на крају планског периода. Општина Осечина је према томе дефинисала своју развојну визију на којој почива овај документ и којом ће имплементација бити вођена.

У наставку рада, радни састанци са тематским радним групама вођени су са циљем дефинисања **логике интервенције Плана развоја**, што је подразумевало организовање радионица за дефинисање **приоритетних проблема и приоритетних циљева**, а потом и за дефинисање **мера** за достизање приоритетних циљева. **Сви приоритетни циљеви** су дефинисани коришћењем SMART логике (S (specific)-специфични, M (measurable)-мерљиви, A (achievable)-достижни, R (realistic)-реални, T (time constrained)-временски одређени). На нивоу приоритетних циљева дефинисани су показатељи учинка за које су утврђене почетне - базне вредности, циљане вредности - вредности којима се тежи на крају планског периода и извори који поткрепљују наведене квантификоване показатеље. Код формулисања приоритетних циљева и избора показатеља учинка, узете су у обзир правне тековине и јавне политике ЕУ као и веза са УН Агендом 2030 која дефинише глобалне Циљеве одрживог развоја (ЦОР).

Поштујући законску регулативу којом се прописује процес планирања на локалном нивоу, План развоја општине Осечина је предвидео реализацију **мера јавних политика** које су једне од следећих: регулаторне, којима се фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; информативно-едукативне (информационе и

образовне кампање и друго); институционално управљачко организационе које подразумевају формирање нових и укидање постојећих институција, промене организационе структуре одређених субјеката, промене броја и компетенција запослених и др; обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.). У оквиру радионица које су са тематским радним групама одржане на тему дефинисања мера, спроведена је идентификација носилаца реализације мера за све приоритетне циљеве, рокови реализације, процена потребних финансијских средстава и извора финансирања.

4. ДЕФИНИСАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНОГ ОКВИРА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА, ИЗВЕШТАВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

У току процесу израде Плана развоја општине Осечина, спроведена је и последња радна фаза која је подразумевала **дефинисање управљачког оквира за спровођење Плана развоја**, што представља институционални механизам за праћење спровођења, извештавање и вредновање постигнутих учинака, у циљу повећања ефикасности имплементације, као и шанси за достизање дефинисаних приоритетних циљева, чиме се одговорност утврђује унутар јединице локалне самоуправе.

5. УСВАЈАЊЕ И ОБЈАВЉИВАЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

Усвајање Плана развоја општине Осечина од стране Скупштине општине Осечина, као и његово званично објављивање је формално омогућило почетак имплементације планског документа. Томе је претходила успешно спроведена јавна расправа о израђеном нацрту документа који је предложен од стране Општинског Већа, у оквиру које се шири локална јавност упознала са садржајем документа. Тиме се окончао консултативни процес и финализовала коначна верзија Плана развоја. Јавна расправа о Нацрту Плана развоја је отворена **xxx године**, у трајању од **xx дана**, а у току трајање исте документ је био доступан на званичној интернет презентацији Општине, са циљем добијања додатних коментара, предлога и мишљења од заинтересованих страна. Нацрт Плана развоја је уз Извештај о спроведеној Јавној расправи предложен Скупштини на усвајање, на предлог Већа.

Одлуком Скупштине општине Осечина **xxx године**, усвојен је План развоја општине Осечина за период 2023-2030. као највиши документ развојног планирања на нивоу јединице локалне самоуправе.

Преглед и анализа постојећег стања

Географски положај

Општина Осечина је смештена на северозападу Централне Србије и обухвата делове три микрорегије: Рађевина, Подгорина и Азбуковица. Територију пресеца ток реке Јадар, са правцем од југоистока ка северозападу. Географске координате Општине су: 44° 22' 30" северне географске ширине и 19° 36' 47" источне географске дужине. Када је реч о административном положају, општина Осечина се граничи на северу са општином Коцељева, на истоку са Градом Ваљево, на западу са општином Крупањ, док се на југу налази општина Љубовија. Подручје општине припада Колубарском управном округу и захвата површину од 319 km². По попису из 2022. године, Општину чини 20 насеља са 10.011 становника.

Слика 2. Географски положај општине Осечина

Извор: мапа Републике Србије

Демографска структура

На територији општине Осечина се може уочити присуство неповољних демографских појава. Број становника је смањен, а главни фактор пада броја становника су емиграције становништва и негативан природни прираштај. Према најновијим резултатима пописа становништва, домаћинства и станова из 2022. године, Општина има 10.011 становника, што показује пад у односу на претходни попис становништва, и тај пад износи 2.525 становника. Колубарска област којој општина Осечина припада има 155.113 становника. Град Ваљево је највећа општина у Колубарској области и по последњем попису из 2022. године има 82.541 становника. Општина Осечина је најмања општина у Колубарској области. Општину Осечина, као и остале мање општине у Србији одликује константан пад броја становника.

Табела 1. Кретање броја становника у општини Осечина од 1948-2011. године по насељима

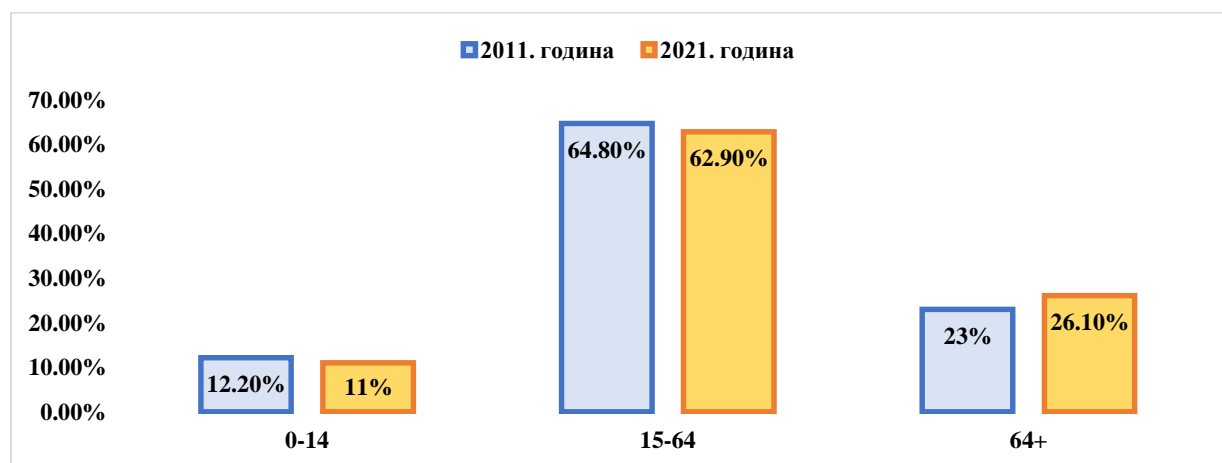
Насеља	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
Бастав	1106	1112	1037	925	812	693	585	474
Белотић	1175	1187	1108	1047	916	745	654	538
Братачић	541	534	498	468	430	328	310	261
Горње Црниљево	1115	1155	1073	988	876	695	554	416
Гуњаци	2089	2113	2003	1923	1751	1503	1359	1115
Драгијевица	1165	1160	1154	975	936	765	681	532
Драгодол	1380	1384	1245	1049	890	756	611	503
Комирић	2111	2151	1829	1533	1387	1122	954	734
Коњиц	439	454	435	441	433	416	343	320
Коњуша	570	577	498	387	307	193	143	89
Лопатањ	2146	2140	2064	1881	1632	1483	1330	1110
Осечина(варошица)	584	667	808	1026	1922	2934	3172	2704
Осечина (село)	2262	2147	1976	1816	1500	1181	944	768
Остружањ	1272	1244	1138	1027	775	610	588	493
Пецка	214	216	276	285	429	469	501	451
Плужац	964	940	906	823	736	541	460	517
Сирдија	739	791	705	638	530	421	330	241
Скадар	1237	1234	1160	1060	933	822	736	573
Туђин	608	553	537	461	389	290	226	168
Царина	1359	1349	1353	1079	935	778	654	529
Укупно	23076	23108	21803	19832	18519	16745	15135	12536

Извор: РЗС

У претходној табели су приказане промене броја становника у општини Осечина, које су се дешавале од 1948. године до 2011. године. Пораст броја становника Општине, бележи се једино након пописа становништва из 1953. године. Највеће смањење између пописа становника бележи се током последњег међупописног периода, где је приметан пад у укупном становништву од 2.599 становника. По попису из 1953. године општина Осечина је имала скоро duplo више становника него по попису из 2011. године, а чак 12 насеља је 1953. године имало преко 1.000 становника. Према проценама РЗС је да у 2023. години, општина Осечина први пут после другог светског рата бележи испод 10.000 становника.

Природни прираштај представља детерминанту природног кретања становништва, који је директно повезан са смањењем броја становника у Републици Србији, где је природни прираштај прешао из позитивног у негативан током деведесетих година прошлог века, и од тада се константно налази у минусу. У Општини је **негативна стопа природног прираштаја присутна више од 30 година**, јер је све мање живорођених, а висок морталитет је узрокован све старијим становништвом. У почетку две хиљаде година долази до релативне стабилизације пада стопе природног прираштаја, услед престанка рата и бомбардовања, али су врло брзо негативне вредности наставиле да се повећавају. Морталитет, наталитет и природни прираштај представљају природно кретање становништва. У општини Осечина је већ крајем шездесетих година прошлог века обележен пад природног прираштаја. Тај пад је проузрокован претежно мањим бројем рађања и све већом просечном старосћу становништва, што је довело до високог морталитета.

Графикон 1. Старосни контингент становништва општине Осечина за 2011. годину и 2021. годину – процентуално

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Општина Осечина по старосној структури и просечној старости становништва спада у ред **општина са претежно старијим становништвом**. На графикону видимо да су велике промене у контингенту становништва од 0-14 година и радно способног становништва 15-64 година. Млади се селе из општине у веће градове, док на селу остаје старија популација. Главни разлог емигрирања се огледа у томе да становништво у руралним подручјима има отежани приступ друштвеним мрежама, мање шансе за посао, лош превоз, као и друге негативне животне околности у односу на становништво у граду. Млади напуштање сеоских подручја виде као једини пут ка бољем животу.

Привреда

У општини Осечина **постоји само једна индустријска зона**. Величина радне зоне Јадар износи 32,68 ha¹, а у употреби је 18,47 ha, где послује неколико предузећа од којих су највећа: „Podgorina Frucht“, Крушик-Пластика, ДАЛ, Вожд комерц, Цане, Веради, Јовановић

¹ Републички завод за статистику

воће. Индустриска зона је повезана на водоводну, електричну, као и саобраћајну мрежу, али не и на канализацију.

Табела 2. Десет најзначајнијих привредних субјеката по броју запослених на територији општине Осечина

Назив предузећа	Делатност	Број запослених	Локација
Podgorina frucht	Производња сокова од воћа и поврћа	>100	Осечина
Крушик-пластика	Прерада пластичних маса	>100	Осечина
Цане	Прерада пластичних маса	20-50	Осечина
Вожд комерц	Прерада пластичних маса	20-50	Осечина
Детал	Производња намештаја	20-50	Осечина
ДАЛ	Прерада пластичних маса	20-50	Осечина
Јовановић воће	Сушење воћа	20-50	Осечина
Подгорина воће	Сушење воћа	20-50	Осечина
Јадар пак	Производња чајева	20-50	Осечина

Извор: Општинска управа Осечина

На приказаној табели можемо уочити да на територији општине Осечина послују мала, микро и средња предузећа. **Најзаступљенија делатност је пољопривредно-прерађивачка.** Једина два средња предузећа, која имају више од 100 запослених су „Podgorina frucht“ и Крушик-пластика.

Табела 3. Пословање привредних друштава на територији општине Осечина која су предала финансијске извештаје АПР за период 2017. – 2021. година. Напомена: *у хиљадама РСД

	2017	2018	2019	2020	2021
Број привредних друштава	64	64	65	65	60
Број запослених	703	701	696	763	771
Пословни приходи*	5.944.527	5.177.969	6.163.469	5.946.575	8.277.816
Нето добитак*	164.285	83.096	218.399	88.748	198.874
Број привредних друштава са нето добитком	38	36	42	44	43
Нето губитак*	429.693	19.365	13.054	18.682	20.134

Број привредних друштава са нето губитком	15	14	12	11	8
Укупна средства*	5.959.512	5.127.335	5.131.912	5.268.708	5.904.136
Капитал*	2.805.026	2.832.323	3.003.262	3.045.392	3.018.111
Губитак*	2.167.218	1.914.624	1.716.685	323.646	306.100
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	15	12	11	8	9

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Према подацима Агенције за привредне регисте, број запослених у привредним друштвима чини око 40% укупног броја запослених на територији општине Осечина, у периоду од 2017. до 2021. године. У истом периоду, број запослених у привредним друштвима бележи повећање од 9,7%, док је број привредних друштава остао приближно исти. Са друге стране, укупан број запослених у општини се смањио за 5,3%, што наводи на закључак да се услед демографских прилика, те смањења броја становника као и одлива младих, неумитно и укупан број запослених смањује из године у годину. Према подацима Аналитичког сервиса ЈЛС, обим пословних прихода привредних друштава по запосленом у 2021. години износи 178.941,63 РСД. Такође, подаци показују да од укупног броја привредних друштава, 12% послује са нето губитком, док исти проценат привредних друштава послује са губитком изнад висине капитала, на територији општине Осечина.

Табела 4. Пословање предузетника на територији општине Осечина који су предали финансијске извештаје АПР за период 2017. – 2021. године. Напомена: *у хиљадама РСД

	2017	2018	2019	2020	2021
Број предузетника	314	340	362	380	405
Број запослених	154	159	290	301	329
Пословни приходи*	794.469	886.002	1.483.424	1.592.839	1.997.217
Нето добитак	22.007	38.105	39.426	45.536	44.016
Број предузетника са нето добитком	29	31	132	118	131
Нето губитак*	801	456	3.549	10.826	10.854
Број предузетника са нето губитком	3	2	18	20	17
Укупна средства*	375.449	499.245	782.630	927.865	1.046.485
Капитал*	176.996	210.777	300.128	334.571	368.551
Губитак*	2.127	1.900	4.598	13.406	21.549

Број предузетника са губитком изнад висине капитала	1	1	13	17	15
--	---	---	----	----	----

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Када је реч о предузетничкој клими у општини Осечина, она је испод Републичког просека. Према подацима аналитичког сервиса ЈЛС, током 2021. године регистровано је 53 нова предузетника, те је у периоду од 2017. до 2021. године број предузетника порастао за 30%, а број запослених код предузетника за 113,6%. Табела 4 приказује да сви индикатори у периоду 2017. – 2021. године бележе раст током целог периода, те је поред раста пословних прохода, укупног добитка, укупних средстава, укупног капитала, обележен драстичан раст нето губитка. Међутим дошло је и до драстичног увећања броја предузетника са добитком од преко 300%, што наводи на закључак да су многи предузетници потценили утицај тржишта као и глобалне пословне прилике на пословање, услед чега су трошкови нарасли изнад предвиђања.

Табела 5. Структура запослености у општини Осечина за период 2017. – 2021. година

Назив индикатора	Јединица мере	2017	2018	2019	2020	2021
Број запослених	Број	2.590	5.562	2.466	2.505	2.452
Број запослених , као % становништва старости 15 и више година	%	25,9	26,0	25,4	26,3	26,3
Запослени у правним лицима, као % укупног броја запослених	%	49,6	50,5	50,4	54,3	55,9
Приватни предузетници и запослени код њих, као % укупног броја запослених	%	17,8	19,2	20,7	20,2	20,8
Регистровани индивидуални пољопривредници, као % укупног броја запослених	%	32,5	30,3	28,8	25,5	23,3

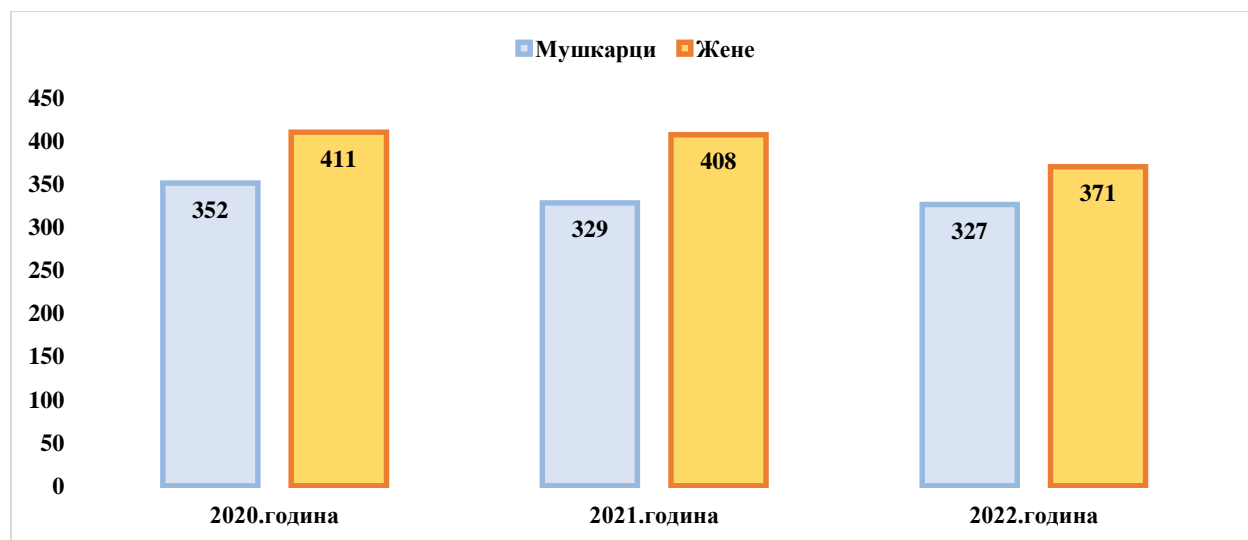
Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Број запослених у општини Осечина, у периоду 2017. – 2021. године, бележи пад за 5,3%. Раст се бележи код броја запослених у правним лицима, са 49,6% на 55,9%, као и запослених предузетника, али и запослених код њих. Највећи број запослених на територији општине Осечина се бележи у сектору прерађивачке индустрије, а значајан број запослених се налази у сектору трговине на велико и мало, као и поправци моторних возила. На

територији општине Осечина, зараде су у периоду 2017. – 2021. обележиле пораст након сваке године. У 2021. години, зараде у Осечини износе 50.598 РСД и ниже су од Колубарске области (58.613 РСД), од региона Шумадије и Западне Србије (55.901 РСД), као и Републике Србије (65.864 РСД). Када је реч о незапослености у општини Осечина, према подацима Националне службе за запошљавање је у периоду 2020. - 2022. године регистрован већи број незапослених жена у односу на мушкарце, док је укупна незапосленост код оба пола имала циклус пада (Графион 2). У 2022. години, највећи број незапослених, обележен је међу старосном групом од 30 до 54 године (55%), а затим следи старосна група од 55 и више година (26%), те на крају млади од 18 до 29 године (20%).

Графикон 2. Регистровани незапослени према полу у општини Осечина за период, 2020. – 2022. година, стање на дан 31.12.

Извор: Национална служба за запошљавање

Пољопривреда и рурални развој

Пољопривреда представља примарну привредну грану општине Осечина. Према евиденцији Управе за трезор поседује 2.551 регистрованих пољопривредних газдинстава од којих је 2.429 у активном статусу, а целокупан број пољопривредних газдинстава износи 3.641. Око 8.000 становника се бави искључиво пољопривредом, а за још око 1.000 становника, пољопривредна производња је допунска делатност. Општина има повољне услове за пољопривредну производњу, поседује добре услове за бављење воћарством у брдском подручју, као и сточарством, а за бављење ратарством и повртарством су погодне долине река Јадар и Пецка. Укупна површина пољопривредног земљишта општине Осечина износи 25.261 ха, док **коришћено пољопривредно земљиште заузима 20.137 ха што износи 80%**. У структури пољопривредног земљишта највише су заступљене оранице и баште, у износу од 6.596 ха. Како је **воћарство најважнија пољопривредна грана** у Општини, пре свега шљиварство, удео воћњака износи 19%, што је 3.903 ха. Општина тежи да кроз разне подстицајне мере повећа површине под воћњацима, како би допринела развоју ове пољопривредне гране. Ливаде и пашњаци заузимају висок проценат учешћа у укупном пољопривредном земљишту са 29% територије, може се закључити да је ово подручје

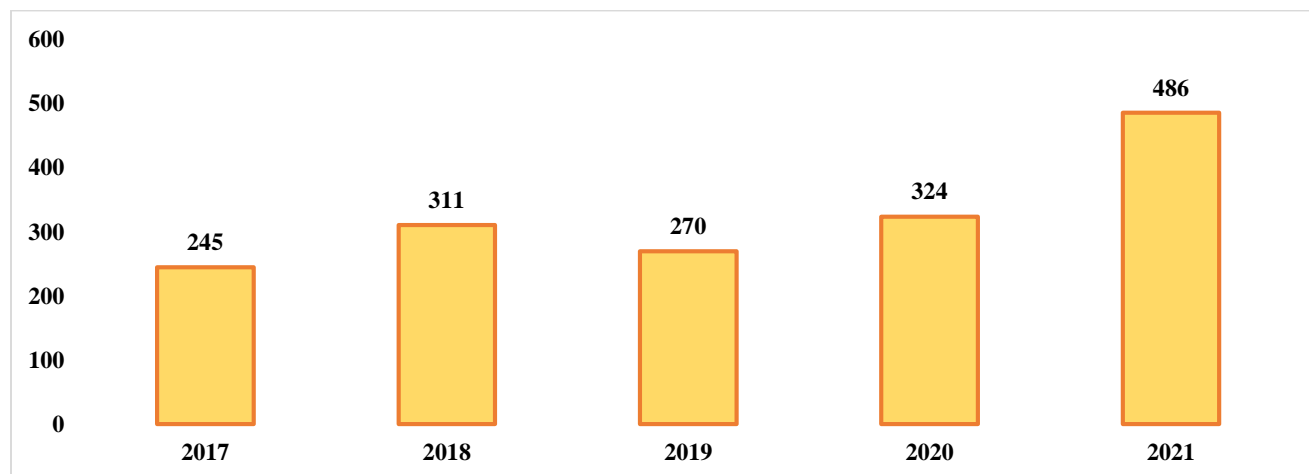
погодно за развој сточарства, а нарочито овчарства. Просечна величина пољопривредног газдинста износи око 3-5 ха. Само око 4% од укупне површине земљишта је покривен изграђеним системима за наводњавање пољопривредних усева и вишегодишњих засада, док на територији општине Осечина не постоје системи за одводњавање, као ни системи за заштиту од штетног дејства спољних великих вода. Област пољопривреде са просеком учешћа у расходима буџета износи 2,7 % што је показатељ да она још увек није приоритет финансирања из локалног буџета. Такође, пољопривредници због уситњених поседа нису у могућности да користе предприступне фондове ЕУ. Поред општинских субвенција они користе и субвенције Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Туризам

Општина Осечина је **туристички недовољно развијена и препознатљива**. Туристичка организација „Подгорина“ је основана 2006. године, а сама туристичка понуда је минимална. Приходи од туризма су занемарљиви, а укупну смештајну понуду чине 63 кревета односно 75 индивидуалних лежаја који имају потребну категоризацију. Угоститељски капацитети су такође скромни. Њих чини седам угоститељских објеката са гастрономском понудом, док се остала угоститељска понуда своди искључиво на понуду алкохолних и безалкохолних пића. На простору општина Осечина одржава се **значајан број манифестација:**

- „Божихни коњи“ као најмлађа манифестација која се по први пут одржала 2018. године на православни Божић 7. јануара у Пецкој.
- Сабор ловаца „Влашић – хајка на влашићку лисицу“ који се одржава у селу Горње Црниљево.
- Меморијални скуп у Горњем Црниљеву који се одржава сваке године око годишњице погибије пилота-пуковника Миленка Павловића у селу Горње Црниљево.
- „Ускршњи дани у Пецкој“ која промовише локалне кулинарске и гастрономске потенцијале.
- МТБ маратон „Путеви Сокола“, која се одржава сваког последњег викенда у мају месецу на подручју општине Осечина.
- Сабор играчких ансамбала „Две обале једна Дрина“ у Пецкој који окупља културно-уметничка друштва из Србије и БиХ.
- Народни вишебој „Избор за харамбашу Подгорине“ који се организује у спомен на Бој на Братачићу.
- Сајам шљива „Осечина“ је највећа и најпосећенија манифестација у региону која промовише локалну економију, производе од шљиве, прерађивачке капацитете и културно-историјске вредности краја кроз низ програма и активности у трајању од три дана са неколико десетина хиљада посетилаца.
- „Котлић Рађевине“ промовише кулинарске и гастрономске вредности осечинског краја.
- Манифестацију „Прело“, сваког новембра организује Народна библиотека Осечина са циљем очувања од заборава и упознавања млађих генерација са етнографским благом Подгорине и Србије.

Графикон 3. Доласци туриста, 2017. – 2021. године у општини Осечина

Извор: РЗС публикација, „Општине и региони 2018., 2019., 2020., 2021., и 2022.“

У општини Осечина у периоду 2017. – 2021. године долази до пораста долазака туриста. Упоредивањем 2017. године и 2021. године, уочава се да је у 2021. години било скоро дупло више долазака туриста. Када је реч о броју ноћења туриста, уочава се слично кретање као и код долазака туриста. Општина Осечина је данас више позната у односу на пре пет година, захваљујући организацији Сајма шљива, који је успео да скрене пажњу природне и културне потенцијале.

Саобраћајна инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура општина Осечина није задовољавајућа. Капиларну мрежу друмских путева у Општини чине општински путеви укупне дужине 136,85 km. На подручју општине Осечина некатегорисаних путева има преко 1000 km. Због постојећих неповољних теренских услова општински путеви имају елементе карактеристичне за планинска подручја попут недовољне ширине коловоза, мале радијусе хоризонталних и вертикалних кривина, затим велике попречне и уздужне нагибе коловоза, као и чест случај појављивања узастопних кривина. Приликом падавина, због наведених карактеристика путева, долази до спирања материјала са трупа пута, стварања канала и ударних рупа, тако да је неопходно после сваке веће падавине насипати и поправљати путеве, често исте путне правце по неколико пута годишње. **Густина путева се није мењала на територији општине Осечина у последњих пет година²** и износи 0,7 km/km² чиме спада у ред општина са ниском густином путева.

² Аналитички сервис ЈЛС

Табела 6. Дужина путева општине Осечина у km у 2021. години

Укупно	Савремени коловоз	Државни путеви I реда		Државни путеви II реда		Општински путеви	
		свега	савремени коловоз	свега	савремени коловоз	свега	савремени коловоз
91,45	86,57	20	20	71,45	66,57	136,85	46,50

Извор: Подаци добијени од надлежних из локалне самоуправе

Снабдевање водом за пиће

Водоснабдевање Осечине и осталих насеља врши се са изворишта „Пецка“ које је у експлоатацији од 1988. године. Издашност изворишта „Пецка“ је око 40-50 литара у секунди. Извориште се састоји из бунара који захватају воду из алувиона реке Пецке. Када дође до опадања нивоа подземних вода на изворишту „Пецка“ у рад се укључује Старо извориште. У летњем периоду се успоставља динамика рада тако да током дана вода се црпи са Старог изворишта, а током ноћи са изворишта „Пецка“. У сушном периоду постоји и потреба за допунским начином прихрањивања тако да је 2015. године изграђен водонепропусни екран. За квалитетно функционисање система и испоруку исправне воде грађанима неопходно је константно одржавање хлорног постројења црпне станице са пумпама, бунара, цевовода, резервоара, као и редовне контроле и анализе воде за пиће. На извориштима је инсталиран систем за аутоматско дозирање хлора. **Квалитет воде за пиће контролише и анализе обавља Завод за јавно здравље из Ваљева.** Анализе воде се врше два пута месечно у редовном стању, а узорковање се врши на основу Правилника хигијенске исправности воде за пиће³, а у ванредним ситуацијама приликом обилних падавина, када су угрожена изворишта воде, анализе се врше свакодневно, а извештаји се шаљу у ЈКП „Осечина“ и локалну самоуправу. Укупна дужина водоводне мреже општине Осечина износи 65 km. **Водоводна мрежа са својим постојећим капацитетима изворишта и постројењем за припрему воде за пиће тренутно може да задовољи садашње потребе већег дела становништва за квалитетном водом.** Последњих неколико година присутан је благи пораст броја домаћинстава прикључених на водоводну мрежу Општине. **Укупан број прикључених домаћинстава на водоводну мрежу у 2021. години износи 1494,** односно 38,99 % укупног броја домаћинстава.

Табела 7. Прикљученост на водоводну мрежу у општини Осечина у периоду од 2017. до 2021. године

Назив индикатора	Јединица мере	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	Број	1466	1471	1480	1491	1494

³ (Сл. гласник бр. 42/98, 44/99)

Домаћинства прикључена на водоводну мрежу, као % укупног броја домаћинства	%	36,78	37,28	37,88	38,53	38,99
---	---	-------	-------	-------	-------	-------

Извор: Подаци из ЈКП Осечина

Отпадне воде

Канализање, одвод комуналне воде и површинске воде представљају велики еколошки проблем на подручју целе територије општине Осечина. Читаво приградско подручје, па и непосредна градска зона практично „плива“ на отпадним и кишним водама, које се врло често налазе и на површини терена. Септичке јаме, тј. преливи јама су најчешће директно укључени у реке. У летњим месецима, у појединим деловима насеља варошице Осечина, се осећа непријатан мирис. Ништа боља ситуација није ни у селима на територији Општине. Већина домаћинстава нема септичке јаме, па се отпадне воде директно изливају у реке и потоке, па чак и на пољопривредне површине. Имајући у виду наведено, управо су комунални проблеми једни од најчешћих захтева које сеоско становништво подноси комуналној инспекцији. Узрок таквог стања је што за **сада не постоји организовано прикупљање и пречишћавање отпадних вода** иако је у претходном периоду изграђен велики део канализационог колектора и примарне мреже. До сада је изграђено 4.492 m примарне мреже и 2.479 m секундарне мреже у варошици Осечина. Главни разлог зашто се канализациони колектор не пушта у функцију је тај што Осечина нема изграђено постројење за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Техничка документација за ППОВ у Осечини је урађена и послата у Министарство заштите животне средине које ће финансирати реализацију овог пројекта. Од почетка изградње канализације протекло је више од 15 година. Канализационе цеви уграђиване су годинама, а нису у функцији, и по сазнањима има и оних мештана који су извршили нелегална прикључења. То убудуће може изазвати велики проблем у функционисању канализационе мреже, ако се узме у обзир да та прикључења нису стручно ни добро одрађена. У насељу Пецака, поред варошице Осечина друго урбано насеље у току је процедура израде техничке документације ППОВ са канализационом мрежом.

Управљање отпадом

Управљање комуналним чврстим отпадом на територији општине Осечина поверено је ЈКП „Осечина“ у складу са Законом о комуналним делатностима и Одлуком о комуналним делатностима општине Осечина. На основу ове одлуке, дефинисано је да јавно комунално предузеће врши сакупљање, транспортовање и одлагање чврстог комуналног отпада. **Комунални отпад се одлаже на локалну депонију која се налази у селу Белотић.** Депонија је формирана у алувијалној равни реке Јадар, на њеној левој обали на удаљености око 200 m од речног корита. Сметлиште обухвата простор од 1,54 ha и на њему не постоје никакви други објекти инфраструктуре. На депонији се, поред чврстог комуналног отпада неконтролисано одлаже и други отпад из домаћинства, одбачена бела техника и делови који се могу сврстати у опасан отпад (стари акумулатори, ауто-гуме и сл.). Земљиште на којем

се налази депонија угрожено је бочним бујичним потоцима који га плаве у периодима поплава и топљења снега. **Постојећа депонија нема дренажни систем, геомембрану и систем за сакупљање процедурних вода**, тако да процедурне воде из дела депоније директно се инфилтрирају у терен испод депоније, чиме директно утичу на квалитет подземних вода. На депонији не постоји систем за сакупљање депонијског гаса и услед неадекватног поступања са отпадом (прекривање није свакодневно) повремено долази до паљења отпада. Највећи пожар до сада десио се у јулу 2022. године, када је изгорело скоро цело тело депоније. **На територији општине Осечина такође постоји и велики број дивљих депонија**. Углавном се ова места евидентирају, мапирају и планирају за санацију од стране ЈКП „Осечина“. Пројекат изградње регионалне санитарне депоније неопасног отпада „Каленић“ одлуком Владе Републике Србије у складу Закључком са 42. седнице одржане 21.08.2014. проглашен за пројекат од значаја за Републику Србију. Једна од општина која припада Колубарском региону за управљање отпадом је и општина Осечина. Председници Општина Мали Зворник, Љубовија, Крупањ и Осечина, децембра 2020. године потписали су Споразум о заједничкој локацији за изградњу трансфер станице са линијом за сепарацију отпада, компостаном и рециклажним двориштем за кабасти и остали отпад, на територији општине Осечина. Реализацијом овог пројекта превидљено је затварање и рекултивација постојеће депоније.

Животна средина

Према Просторном плану општине Осечина на територији општине **не постоји успостављен мониторинг квалитета ваздуха, воде и земљишта**, али Програмом буџетског фонда за заштиту и унапређење животне средине у свакој буџетској години **определују се средства за вршење појединих врста мониторинга**. Постоји израђен локални регистар извора загађења. Потенцијална угроженост квалитета ваздуха постоји због индивидуалних ложишта, као и услед проласка саобраћајница кроз насеља. У току 2019. и 2021. године вршен је мониторинг ваздуха у Осечини и Пецкој. Мерена је концентрација сумпордиоксида (SO₂), азотдиоксида (NO₂) и чађи. Мониторинг је спровођен по два месеца у свакој варошици, пре грејне сезоне и у време грејне сезоне. Од загађивача ваздуха, осим сагоревања фосилних горива за потребе домаћинства у насељима, котларница (на угаљ и мазут), пољопривредне производње, индустријске производње, појављује се и друмски саобраћај. Поједина индустријска постројења представљају извор емисије штетних полутаната у атмосферу. **Регистром загађивача ваздуха обухваћена су две највеће фабрике у Осечини: „Podgorina Frucht“ и Крушик пластика**. Како су рурална насеља изразито разбијеног типа, са самосталним засеоцима, чије су основне карактеристике слаба инфраструктурна опремљеност, лоша путна мрежа која их повезује, недовољно развијена мрежа насељских садржаја, слаба насељеност, са доминантном сточарском и воћарском производњом, не може се говорити о значајнијим променама квалитета ваздуха у сеоском подручју. Загађеност ваздуха је уочљива само у зимском периоду у зонама веће насељености (варошица Осечина, Пецка) што се манифестује кроз појаву смога који се дуго задржава у котлини река Јадар, Ловачке и Остружањке. Тежак смог се понекад задржава и по неколико узастопних дана, угрожавајући здравље становника, када је низак ваздушни притисак. Емисија загађивача из котларница и индустрије представљају стационарне изворе, саобраћај представља покретне изворе који обухватају било који облик возила мотора са унутрашњим сагоревањем, као лака возила

која користе бензин и дизел и тешка возила која користе само дизел. Када је у питању земљиште, од директних извора загађења земљишта у Општини издваја се слабо контролисана употреба хемијских средстава заштите у пољопривредној производњи, а од индиректних, повећане фреквентности саобраћаја у урбаним срединама.

Енергетика

На подручју општине Осечина, постојећи капацитети електроенергетске инфраструктуре нису прилагођени захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница. Снабдевање електричном енергијом у општини Осечина обезбеђено је из трафостаница ТС 110/35 трансформација 110/35 kV, снаге 35/10 МВА. Изграђена је преносна мрежа, средњенапонска (10 kV), нисконапонска мрежа (0,4 kV) и припадајуће трафостанице (10/0,4 kV). Већи део преносне мреже је одговарајућег квалитета. Капацитети изграђених трафостаница такође су незадовољавајући, те је потребно повећати инсталирану снагу трафоа и изградити нове капацитете. Секундарна (нисконапонска) мрежа непосредно напаја потрошаче и може се констатовати да она покрива сва насељена места Општине. Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом ваздушна.

На територији општине Осечина тренутно не постоји снабдевање природним гасом. Територија општине Осечина је обухваћена Просторни планом подручја посебне намене разводног гасовода РГ-13 Београд - Ваљево - Лозница са елементима детаљне регулације које је усвојен у јуну 2022. године⁴. Када су у питању обновљиви извори енергије, просторним планом општине Осечина дефинисано је да је за територију Општине потребно донети Програм енергетске ефикасности који ће обухватити потенцијале обновљивих извора на подручју Плана. Када се ради о задовољавању енергетских потреба, у форми електричне енергије од стране нових обновљивих извора енергије Просторни план дефинише следеће: ветроелектране, затим мале хидроелектране и соларне (фотонапонске) изворе. Општина Осечина, у сарадњи са Министарством рударства и енергетике, од 2021. године спроводи јавни конкурс за суфинансирање мера енергетске санације породичних кућа и станова које се односе на унапређење термичког омотача, термотехничких инсталација и уградње соларних колектора за централну припрему потрошне топле воде на територији општине Осечина и јавни конкурс за суфинансирању активности на инвестиционом одржавању и унапређу енергетских својстава стамбених зграда на територији општине Осечина. У 2021. и 2022. години кроз програм суфинансирање мера енергетске ефикасности на породичним кућама и становима на територији општине Осечина подршку за санацију објеката добило је 73 корисника. **По подацима надлежних у локалној самоуправи, на подручју општине Осечина има 600 енергетски угрожених купаца⁵, што је приближно 1,7 % од укупног броја становника који живе на подручју општине.**

---

⁴ Службени гласник Републике Србије“ бр. 67/2022

⁵ Податак из фебруара 2023. године

Социјална политика

Установа социјалне заштите представља скуп социјалног, психолошког, дефектолошког, правног и другог стручног рада, где се решавају узроци и последице социјалних проблема и потешкоћа. Центар за социјални рад „Напредак“, послује на територији општине Осечина од 01.09.1990. године. Укупан број корисника социјалне заштите, према евиденцији Центра за социјални рад у 2023. години броји 1.201 корисника. Овај број има тенденцију раста у последње две године.

Табела 8. Изабрани показатељи из области социјалне заштите, општина Осечина

Назив индикатора	Јединица мере	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Број корисника новчане социјалне помоћи	број	148	160	151	148	280	259
Број корисника новчане социјалне помоћи, као % укупног броја становника	%	1.29	1.41	1.36	1.35	2.61	2.47
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица	број	38	35	26	37	48	43
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица	број	47	51	55	52	48	43
Број корисника дечијег додатка (0-17 година)	број	915	889	823	762	626	553
Број корисника увећеног дечијег додатка (0-17 година)	број	130	121	110	112	89	72
Број деце која користе услуге смештаја (0-17 година)	број	14	18	17	18	16	14
Број деце са инвалидитетом која користе услуге смештаја (0-17 година)	број	1	0	0	0	0	0
Број корисника државних домова за смештај старих (65 + година)	број	7	6	3	3	6	10
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад	број	621	763	804	862	963	1061

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Према подацима Аналитичког сервиса ЈЛС, укупан број корисника социјалне заштите у 2021. години бележио је 1061 лица, што чини 10,14 % од укупне популације у целокупној општини Осечина. Процент од 10,14% незнатно је виши од обухвата те категорије становништва на регионалном (9,50%) и националном нивоу (9,95%). Процент корисника новчане социјалне помоћи износи 2,47% од укупног броја становника, што представља приближно исти проценат, посматрано у односу на просек Региона Шумадије и Западне Србије (3,9%), као и Републике Србије (2,9%). **Удео корисника дечијег додатка, узраст 0-17 година, у укупној популацији деце је висок у поређењу са националним и регионалним просеком.** Учешће деце корисника услуга смештаја (9,6%) је више него дупло веће од просека Републике Србије (4,5%), што је случај и са обухватом деце у хранитељским породицама. Када је реч о смештају у домовима за старе, ситуација је повољнија, где проценат корисника у укупном броју лица старости изнад 65 година износи 0,35%, док просек за Регион Шумадије и Западне Србије износи 0,3%.

Здравствена заштита

Пружалац примарне здравствене заштите на територији општине Осечина је Дом здравља „Осечина“, док у области секундарне заштите постоји Општа болница у Ваљеву (опште и специјализоване). Терцијалну заштиту чине институти и клинике. Дом здравља Осечина пружа здравствену заштиту становницима варошице Осечина и околних села. Основну улогу дома здравља представља очување и унапређење здравља становништва и лечење корисника здравствене заштите. Према подацима ДевИнфо, обухват жена током првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом је 77,2%, док је обухват трудница патронажном посетом 0,8. **Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса, малих богиња и великог кашља у првој години живота је 96,9%.**

Табела 9. Основни показатељи у области здравства

Број лекара	10
Број лекара на 1 000 становника*	1.0
Лекари — здравствена заштита деце (на 1 000 становника)	3.7
Лекари — здравствена заштита школске деце и омладине (на 1 000 становника)	0.0
Лекари — здравствена заштита одраслог становништва (на 1 000 становника)	0.7
Стоматолози — стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине (на 1 000 становника)*	0.0
Лекари — здравствена заштита жена (на 1 000 становника)	0.22
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	77.2
Обухват трудница патронажним посетама (број)	0.8

Број оболелих од туберкулозе	0
Инциденција туберкулозе (на 100 000 становника)	0.0
Процент деце која су вакцинисана против дифтерије, тетануса и великог кашља у првој години живота (%)**	98.5
Процент деце која су вакцинисана против малих богиња у првих 18 месеци живота (%)**	96.9

Извор: ДевИнфо

Образовање

Општина Осечина поседује једну установу предшколског васпитања и образовања деце узраста од 1 до 7 година, а то је Предшколска установа „Лане“. Површина овог објекта износи 898 m² и састоји се од 8 радних соба. Како је сам објекат изграђен 1982. године, може се рећи да су услови за рад на задовољавајућем нивоу. Установа „Лане“ поседује пространо двориште, које се користи како за организоване активности тако и за одмор и рекреацију. Како је 2007. године дошло до уписа великог броја деце, вртић је дограђен и отворена су још два боравка, а 2020. године је отпочета доградња још два нова боравка, која су и отворена у 2022. години. У радној 2019/2020. години у ПУ „Лане“ је уписано 234 детета, која су распоређена у 15 васпитних група.

Основно и средње образовање у општини Осечина реализује се у Образовно-васпитном центру "Браћа Недић" који се налази у Осечини и у Основној школи „Војвода Мишић“, која се налази у насељу Пецка. Број одељења и ученика се смањивао услед негативног демографског тренда и пресељења породица у веће градове. Школска 2022/2023. година, обухватила је 169 ученика у основном образовању, што је за 115 ученика мање у односу на школску 2015/2016. годину. Стопа одустајања од школовања у основном образовању не постоји, сви ученици на територији општине Осечина заврше осми разред и положи завршни испит, док годишње постоји два до три ученика који одустану од средњег образовања, углавном из здравствених разлога.

Култура

Установе културе које показују потенцијал су библиотека и музеј. Библиотека је сваке године активно укључена у реализацију привредно-туристичке и културно-забавне манифестације „Сајам шљива“ и потписује се као организатор изложбе домаћих радионсти и традиционалних јела „Златне руке“, „Трг старих заната“, „Посела код лампека“ и „Такмичењу здравичара“. На годишњем нивоу ова библиотека организује преко 60 програма за све старосне категорије, чиме су задовољене културне потребе свих мештана. У оквиру Народне библиотеке Осечина постоји и Галерија у којој се одржавају изложбе слика, скулптура и фотографија. Територија општине Осечина за непокретна културна добра поседује: стару цркву у Осечини, цркву брвнара у Скадру, цркву спомен костурница у Пецкој, конак и окућницу Солдатовића у Баставу (НКД од великог значаја) и археолошки локалитет Панађуриште у селу Комирић.

Спорт

На територији наше општине Осечина постоји 4 фудбалска клуба, један кошаркашки, један одбојкашки и један карате клуб. **Услови за бављење спортом у Осечини су задовољавајући и не заостају за већим општинама и градовима.** За рад са децом су задужени професори спорта и физичког васпитања. Сва спортска такмичења и манифестације одвијају се у оквиру Спортског центра Осечина, а постојећи објекти у оквиру спортског центра су: спортска хала, величине 1440 m², са теретаном, фитнес центром и бифеом, отворени базени, терен са вештачком травом намењен малим спортовима, отворени спортски терени и смештајни објекат, чији је капацитет 10 соба, односно 40 лежајева.

Визија општине Осечина за период 2023-2030.

Општина Осечина је традиционално воћарско-сточарско-пчеларски крај са развијеним предузетништвом, малим и средњим предузећима, са потенцијалом за развој спортског и сеоског туризма, без отпада, са развијеном путном и комуналном инфраструктуром, квалитетном пијаћом водом доступном већем броју грађана и чистијим ваздухом, уз адекватан социјални развој у облику образовања, здравства, културне, јавне информисаности и друштвене програме који пружају квалитетнији живот свих грађана.

Веза приоритетних циљева општине Осечина, циљева одрживог развоја и преговарачких поглавља са ЕУ

У оквиру овог поглавља, биће приказана веза између дефинисаних приоритетних циљева општине Осечина за период 2023-2030. године са циљевима и потциљевима циљева одрживог развоја у оквиру Агенде 2030, као и са преговарачким поглављима са ЕУ.

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ ЈЛС	ВЕЗА СА ЦОР (циљеви и потциљеви)	ПРЕГОВАРАЧКА ПОГЛАВЉА СА ЕУ
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ		
<p>Развијање ефикасне пољопривредне производње</p>	<div style="text-align: center;"> <p>ЦИЉ 2.</p> <p>Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду</p> <p>ПОТЦИЉ 2.3.</p> <p>До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде</p> <p>ПОТЦИЉ 2.4.</p> <p>До 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла</p> <p>ПОТЦИЉ 2а.</p> <p>Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијенијим земљама</p> </div>	<p>ПОГЛАВЉЕ 11.</p> <p>Пољопривреда и рурални развој</p>

<p>Развој туризма посебних интересовања</p>	 <p>ЦИЉ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>ПОТЦИЉ 8.9 До краја 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 20. Предузетништво и индустријска политика</p>
<p>Стварање услова за развој ММСП</p>	 <p>ЦИЉ 8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности</p> <p>ПОТЦИЉ 8.б До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 20. Предузетништво и индустријска политика</p>
<p>РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ИНФРАСТРУКТУРА</p>		
<p>Унапређење стања саобраћајне инфраструктуре</p>	 <p>ЦИЉ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација</p> <p>ПОТЦИЉ 3.6. До краја 2020. на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда узрокованих саобраћајним незгодама</p> <p>ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 14: Транспортна политика</p>

	<p align="center">ПОТЦИЉ 11.2.</p> <p>До краја 2030. омогућити приступ безбедним, јефтиним, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица</p>	
<p align="center">Унапређење квалитета система водоснабдевања</p>	<p align="center"> </p> <p align="center">ЦИЉ 6.</p> <p>Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 6.3.</p> <p>До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео</p>	<p align="center">ПОГЛАВЉЕ 20.</p> <p align="center">Животна средина 27.4 Управљање водама</p>
<p>РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ</p>		
<p align="center">Унапређење квалитета система управљања отпадом</p>	<p align="center"> </p> <p align="center">ЦИЉ 11.</p> <p>Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 11.6.</p> <p>До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима</p> <p align="center">ЦИЉ 12.</p> <p>Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 12.5.</p> <p>До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати</p>	<p align="center">ПОГЛАВЉЕ 27.</p> <p align="center">Животна средина и климатске промене</p>

<p>Успостављање функционалног система управљања отпадним водама</p>	 <p>ЦИЉ 6.</p> <p>Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све</p> <p>ПОТЦИЉ 6.1.</p> <p>До 2030. постићи универзалан и једнак приступ безбедној и приуштивој пијаћој води за све</p> <p>ПОТЦИЉ 6.3.</p> <p>До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 27. Животна средина 27.4 Управљање водама</p>
<p>Развијен систем енергетске ефикасности</p>	 <p>ЦИЉ 7.</p> <p>Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све</p> <p>ПОТЦИЉ 7.1.</p> <p>До 2030. Обезбедити универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 15. Енергетика</p>
<p>РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ</p>		
<p>Унапређење просторних и техничких услова објеката установа образовања</p>	 <p>ЦИЉ 4.</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>ПОТЦИЉ 4.2.</p> <p>До краја 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би се припремили за основно образовање</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 26. Образовање и култура</p>

<p>Унапређење квалитета услуга у области културе</p>	 <p>ЦИЉ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим</p> <p>ПОТЦИЉ 11.4 Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 26. Образовање и култура</p>
<p>Унапређење система социјалне заштите</p>	 <p>ЦИЉ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима</p> <p>ПОТЦИЉ 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 19. Социјална политика и запошљавање</p>
<p>Подизање нивоа квалитета система примарне здравствене заштите</p>	 <p>ЦИЉ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација</p> <p>ПОТЦИЉ 3.8 Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и приступачних основних лекова и вакцина за све</p>	<p>ПОГЛАВЉЕ 28. Заштита потрошача и заштита здравља</p>
<p>Креирање амбијента који ће бити подстицајан за развој спорта и рекреацију</p>		<p>Није предмет преговарачких поглавља.</p>

	<p align="center">ЦИЉ 11.</p> <p>Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 11.1.</p> <p>До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама</p>	
<p align="center">Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе у Општини Осечина</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p align="center">ЦИЉ 16.</p> <p>Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 16.6</p> <p>Развити делотворне, одговорне и транспарентне институције на свим нивоима</p> <p align="center">ЦИЉ 11.</p> <p>Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p align="center">ЦИЉ 5.</p> <p>Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 5.5</p> <p>Обезбедити да жене у потпуности и ефективно учествују и имају једнаке могућности за руковођење на свим нивоима доношења одлука у политичком, привредном и јавном животу.</p> <p align="center">ЦИЉ 9.</p> <p>Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p align="center">ПОТЦИЉ 9.</p> <p>Значајно повећати приступ информационим и комуникационим технологијама и уложити напоре да се обезбеди универзалан и приуштив приступ интернету у најмање развијеним земљама до 2031.</p>	<p align="center">ПОГЛАВЉЕ 10. Информационо друштво и медији</p>

Преглед развојних праваца и приоритетних циљева са кључним мерама

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	
1. Развијање ефикасне пољопривредне производње	1. Едукација пољопривредника у области пољопривредне производње
	2. Подстицаји за пољопривреднике
	3. Професионализација ПСС са фокусом на контролу трошења субвенција
2. Стварање услова за развој ММСП	1. Подстицаји за привреднике
	2. Промоција индустријске зоне
	3. Едукација и стручна усавршавања
3. Развој туризма посебних интересовања	1. Промоција туристичке понуде подручја
	2. Израда студије заштите подручја Соколске планине
	3. Изградња Видиковаца
	4. Изградња и уређења зоне за глamping
	5. Унапређење и проширење смештајних капацитета
	6. Изградња и уређење бицикличке стазе и стазе за планинарење
	7. Изградња узлетишта за параглајдере
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ	
1. Унапређење стања саобраћајне инфраструктуре	1. Изградња мреже локалних путева
	2. Реконструкција мреже локалних путева
2. Унапређење квалитета система водоснабдевања	1. Изградња водоводне мреже
	2. Реконструкција водоводне мреже
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
1. Развијен систем енергетске ефикасности	1. Подстицаји и субвенције за становништво
	2. Реконструкција топловодне мреже
	3. Изградња топловодне мреже
	4. Изградња топлане
2. Успостављање функционалног система управљања отпадним водама	1. Изградња ППОВ у Осечини и Пецкој
	2. Изградња канализационе мреже у Осечини и Пецкој
	3. Реконструкција канализационе мреже
	4. Едукација становништва
	5. Подизање капацитета ЈКП „Осечина“ кроз запошљавање

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
3. Унапређење квалитета система управљања отпадом	1. Едукације становништва о селекцији отпада и управљању отпадом 2. Набавка опреме за ЈКП „Осечина“ 3. Изградња рециклажних дворишта и трансфер станице 4. Подизање капацитета ЈКП „Осечина“ кроз запошљавање
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	
1. Унапређење просторних и техничких услова објеката установа образовања	1. Набавка опреме и дидактичких материјала за ОВЦ „Браћа Недић“ 2. Организовање едукативних програма за децу и одрасле ОВЦ „Браћа Недић“ 3. Уређење дворишта у школама 4. Набавка опреме и дидактичких материјала за Предшколску установу „Лане“ 5. Организовање едукативних програма за децу и одрасле у Предшколској установи „Лане“ 6. Уређење дворишта у ПУ „Лане“ 7. Доградња објекта ПУ „Лане“
2. Унапређење система социјалне заштите	1. Изградња прихватилишта „Свратиште“ 2. Опремање ЦСР 3. Обезбеђивање канцеларијског простора ЦСР 3. Набавка возила 4. Обезбеђивање простора за дружење и активности старих лица (пензионера)
3. Подизање нивоа квалитета система примарне здравствене заштите	1. Набавка опреме у Дому здравља 2. Радно ангажовање специјалиста 3. Стимулација за запослене 4. Изградња објекта за одлагање медицинског отпада и за архиву 5. Партерно уређење дворишта Дома здравља у Осечини
4. Креирање амбијента који ће бити подстицајан за развој спорта и рекреацију	1. Проширење смештајних капацитета 2. Изградња балона на средњем базену и топла веза са објектом СЦ 3. Изградња и реконструкција спортских терена (варошица)
5. Унапређење квалитета услуга у области културе	1. Инфраструктурно уређење објеката у области културе 2. Опремање објеката културе 3. Информисање и едуковање становника о употреби дигиталних алата у области културе
РАЗВОЈНИ ПРАВАЦ: ДОБРА УПРАВА	
1. Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе у општини Осечина	1. Реконструкција и адаптација зграде Општинске управе Осечина

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ	КЉУЧНЕ МЕРЕ
	2. Унапређење система управљања људским ресурсима у Општинској управи Осечина
	3. Опремање и модернизација система рада Општинске управе Осечина

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Приоритетни циљ 1: Развијање ефикасне пољопривредне производње

Развој ефикасне пољопривредне производње представља један од приоритетних циљева Општине Осечина за период 2023-2030, имајући у виду тренутно стање пољопривреде на овом подручју. Осечинска пољопривреда суочава се с изазовима као што су ниска продуктивност, недовољна едукација пољопривредника и непрофесионално управљање ресурсима. Осечина има значајан потенцијал за развој пољопривреде, с обзиром на плодно земљиште и повољне климатске услове. Овај сектор може бити покретач економске и привредне стабилности Општине, доприносећи смањењу незапослености и повећању прихода локалног становништва. Развој пољопривреде директно утиче на свеукупни развој општине јер ствара могућности за разноврсне послове у ланцу вредности пољопривреде, укључујући прераду, дистрибуцију и трговину.

Планиране мере, укључујући едукацију пољопривредника, подстицаје и професионализацију Пољопривредне стручне службе (ПСС), играју кључну улогу у остваривању овог циља. Едукација ће оснажити локалне пољопривреднике, омогућавајући им да примене савремене технике и праксе, што ће резултирати већом продуктивношћу. Подстицаји ће мотивисати пољопривреднике да улажу у своје послове и унапређују производњу. Професионализација ПСС, с фокусом на контролу трошења субвенција, гарантује транспарентно и ефикасно коришћење ресурса, повећавајући поверење у институције.

Овај свеобухватни приступ развоју пољопривреде, уз подршку образовању, мотивацији и транспарентности, поставља темеље одрживог раста општине Осечина, чинећи је просперитетнијом и отпорнијом на изазове у наредном деценијама.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео пољопривредних газдинстава који користе подстицаје и субвенције у укупном броју пољопривредних газдинстава (%)	18 % (2022.)	25 % (2030.)	Евиденција Општине
Расходи ЈЛС у програму пољопривреде и руралног развоја (РСД) и као % у укупним расходима Општине	2,7 % (2022.)	5 % (2030.)	Завршни рачун

Мере за постизање Приоритетног циља 1:

Мера 1: Едукација пољопривредника у области пољопривредне производње	
Мера се односи на организацвију стручних предавања за пољопривреднике, посете сајмовима и организовање стручних екскурзија и посете демо пољима како у земљи тако и у иностранству.	
Процена потребних финансијских средстава:	4.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Пољопривредна служба општине Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Подстицаји за пољопривреднике	
Мера се односи на субвенционисање набавке нове опреме и механизације за пољопривреднике, повећање сточног фонда и помоћ за младе пољопривреднике.	
Процена потребних финансијских средстава:	80.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општинско веће општине Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Професионализација ПСС са фокусом на контролу трошења субвенција	
Мера се односи на усавршавање запослених у Пољопривредној служби општине Осечина кроз разне едукативне радионице и семинаре везане за развој пољопривреде и предприступачне фондове ЕУ, као и набавку теренског возила за обилазак и контролу субвенција које општина Осечина додељује пољопривредним произвођачима.	
Процена потребних финансијских средстава:	5.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општинско веће општине Осечина
Период спровођења:	Дугорочно

Приоритетни циљ 2: Стварање услова за развој ММСП

Развој малих, микро и средњих предузећа (ММСП) представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру приоритетног правца економског развоја за плански период 2023-2030. Ова иницијатива има за циљ стварање повољних услова за развој локалних предузетника и привредника, доприносећи тако економском расту и разноврсности на локалном нивоу. Осечина има потенцијал да привуче инвеститоре и подржи постојеће предузетнике кроз низ планираних мера. Подстицаји за привреднике ће пружити финансијску подршку и олакшице како би се оснажили и проширили. Промоција индустријске зоне ствараће атрактивно окружење за развој предузећа, привлачећи нове инвеститоре и радна места. Едукација и стручна усавршавања омогућиће локалним предузетницима да стекну потребне вештине и знања за успешно вођење

својих пословања. Овај свеобухватан приступ развоју ММСП сектора ствара економске прилике за локално становништво и омогућава диверсификацију економије општине Осечина. Подстицањем развоја малих и средњих предузећа, општина ће постати конкуретнија, отпорнија на економске изазове и просперитетнија у наредном деценијама.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Регистровани запослени према општини рада	2.397 (2022.)	2.257 (2030.)	ДевИнфо
Регистровани незапослени	737 (2021.)	537 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС
Број привредних друштава на 1.000 становника	6 (2021.)	7 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС
Број предузетника на 1.000 становника	39 (2021.)	44 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС

Мере за постизање Приоритетног циља 2:

Мера 1: Подстицаји за привреднике	
Мера се односи на доделу финансијских средстава за предузетник еи привреднике у циљу подизања капацитета, повећање производње и пружање услуга те последично повећање запослености у општини	
Процена потребних финансијских средстава:	40.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет општине Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Одељење за привреду, друштвене, душтв.делатности и лок.економски развој
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Промоција индустријске зоне	
Мера се односи на промовисање индустријске зоне у циљу привлачења инвестиције/а те последично смањења незапослености.	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет општине Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Одељење за привреду, друштвене делатности и локално економски развој
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Едукација и стручна усавршавања	
Мера се односи на едукацију запослених у општинској управи Осечина ради прађења трендова у изради планова и промоцији привредних капацитета општине те могућности за инвестирање.	
Процена потребних финансијских средстава:	500.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет општине Осечина

Одговорност за спровођење (носилац мере):	Одељење за привреду, друштвене, друштв.делатности и лок.економски развој
Период спровођења:	Дугорочно

Приоритетни циљ 3: Развој туризма посебних интересовања

Развој туризма посебних интересовања представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху привлачење туриста који су заинтересовани за разнолике атракције које општина нуди, укључујући екотуризам, културни туризам, авантуристички туризам и друга специфична искуства. Општина Осечина планира различите активности како би постигла овај циљ. Очекују се инвестиције у инфраструктуру која ће подржати активности попут параглајдинга, бициклизма и планинарења. Такође, планирана је изградња смештајних капацитета како би се туристима омогућио угодан боравак. Посебан фокус ће бити стављен на промоцију туристичке понуде овог подручја, укључујући природне лепоте, културне догађаје и авантуристичке активности. Осим тога, планирана је израда стручне студије заштите природног подручја Соколске планине, што ће помоћи у очувању богатства природе.

Ове активности ће заједно створити повољне услове за развој туризма посебних интересовања у општини Осечина, доприносећи економском расту и промоцији локалних вредности.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених	2,7 (2021.)	??? (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС
Приходи од туризма у РСД	805.000,00 (2022.)	1.500.000,00 (2030.)	Извештај Општине
Број долазака домаћих туриста на годишњем нивоу	489 (2021.)	1260 (2030.)	Општина Осечина
Број долазака страних туриста на годишњем нивоу	14 (2021.)	150 (2030.)	Општина Осечина
Број остварених ноћења домаћих туриста на годишњем нивоу	2180 (2021.)	2838 (2030.)	Општина Осечина
Број остварених ноћења страних туриста на годишњем нивоу	35 (2021.)	460 (2030.)	Општина Осечина

Мере за постизање Приоритетног циља 3:

Мера 1: Промоција туристичке понуде подручја	
Мера се односи на развијање туристичких производа: планински и рурални туризам, манифестације, туризам специјалних интереса и кружних тура уз подршку спорта, рекреације и излета. Промовисати сваки појединачни производ организовањем промотивних кампања.	
Процена потребних финансијских средстава:	10.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Министарство туризма и омладине

Одговорност за спровођење (носилац мере):	ТО Подгорина, Народна библиотека Осечина, Народни музеј Ваљево - одељење музеја у Осечини
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Израда студије заштите подручја Соколске планине	
Мера се односи на израду студије заштите подручја Соколских планина на територији општине Осечина кроз коју ће се дефинисати њени потенцијали, заштита и одржива намена простора и смернице за даљу израду неопходне планске документације.	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Ресорна Министарства
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 3: Изградња Видиковца	
Мера се односи на изградњу и опремање два видиковца - на Рожњу и на Влашићу.	
Процена потребних финансијских средстава:	1.500.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Ресорна Министарства, донатори
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ТО Подгорина, Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 4: Изградња и уређење зоне за глamping	
Мера се односи на изградњу и опремање глamping зоне - кампинг смештај од природног материјала који спаја комфор са природом, на једном од планинских видиковца са садржајима.	
Процена потребних финансијских средстава:	10.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Ресорна Министарства, ЕУ и међународни фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, ТО
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 5: Унапређење и проширење смештајних капацитета	
Мера се односи на подстицај за унапређење и проширење постојећих приватних смештајних капацитета и формирање нових.	
Процена потребних финансијских средстава:	25.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, ТО
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 6: Изградња и уређење бицикличке стазе и стазе за планинарење	
Мера се односи на изградњу и уређење бицикличке трасе Рожањ - Тисовик и Рожањ - Велики Белег	

Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Будет Општине, Ресорна Министарства, ЕУ и међународни фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 7: Изградња узлетишта за параглајдере	
Мера се односи на изградњу узлетишта за параглајдере на локацијама које су препознате као погодне и њихова промоција.	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Будет Општине, Ресорна Министарства, ЕУ и међународни фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац ИНФРАСТРУКТУРА

Приоритетни циљ 1: Унапређење стања саобраћајне инфраструктуре

Унапређење стања саобраћајне инфраструктуре представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху побољшање саобраћајне повезаности и доступности у Општини, што ће позитивно утицати на економски развој и квалитет живота становника. У складу с тим, општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ. То укључује изградњу нове мреже локалних путева, чиме ће се проширити мрежа саобраћајних путева у општини. Ова мера омогућиће бољи приступ различитим деловима општине, смањити време путовања и побољшати логистичку подршку предузећима и пољопривредницима. Поред тога, планирана је реконструкција постојеће мреже локалних путева како би се побољшао њихов квалитет и трајност. Ова мера обезбедиће сигурнији и удобнији путнички и теретни саобраћај, смањити трошкове одржавања и продужити животни век путева.

Унапређење саобраћајне инфраструктуре ће значајно допринети бољој повезаности општине Осечина са околним регионима. Осим што ће олакшати свакодневно путовање грађана, ове мере ће такође подржати економски раст и развој општине, чинећи је атрактивнијом за инвеститоре и унапређујући квалитет живота локалног становништва.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Километри асфалтираних локалних општинских путева (км)	53 (2023.)	90 (2030.)	Извештај Општине

Мере за постизање Приоритетног циља 1:

Мера 1: Изградња мреже локалних путева	
Мера се односи на асфалтирање приоритетних праваца и изградњу обилазнице око Осечине. Мера би обухватила активности ревизије постојеће и израду нове пројектно техничке документације	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Реконструкција мреже локалних путева	
Мера се односи на поправку и асфалтирање општинских и некатегорисаних путева на територији општине Осечина	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Општина Осечина и буџет РС
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина и РС
Период спровођења:	Дугорочно

Приоритетни циљ 2: Унапређење квалитета система водоснабдевања

Унапређење квалитета система водоснабдевања је један од приоритетних циљева општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху осигурати поуздан и квалитетан приступ води за становнике Општине, што ће побољшати квалитет живота и допринети здравственој сигурности грађана. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући изградњу водоводне мреже и реконструкцију постојеће водоводне мреже. Изградња водоводне мреже обухвата проширење и изградњу нове водоводне инфраструктуре како би се омогућила доступност питке воде у ширем подручју општине. Ова мера ће обезбедити потребну воду за домаћинства, индустрију и пољопривреду. Реконструкција водоводне мреже ће унапредити квалитет и ефикасност постојећег система. Ова мера укључује замену старих цеви, поправку инфраструктуре и смањење губитака воде услед цурења.

Ове планиране мере за унапређење система водоснабдевања имају за циљ обезбедити квалитетну воду за грађане општине Осечина, осигуравајући приступ чистој и безбедној води. Унапређење водоводног система ће значајно побољшати животни стандард становника, подржати здравље и створити основу за даљи економски развој општине.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео домаћинстава у укупном броју домаћинстава прикључених на водоводну мрежу којом управља ЈКП „Осечина“ (%)	32,9 (2022.)	37 (2030.)	ЈКП „Осечина“
Дужина водоводне мреже на територији општине Осечина (км)	88,4 (2022.)	99 (2030.)	ЈКП „Осечина“

Мере за постизање Приоритетног циља 2:

Мера 1: Изградња водоводне мреже	
Мера се односи на проширење постојеће водоводне мреже.	
Процена потребних финансијских средстава:	500.000.000,00 дин.
Извор финансирања:	Општина Осечина, Буџет Републике Србије
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Реконструкција водоводне мреже	
Мера се односи на реконструкцију постојеће водоводне мреже - магистрални цевовод и постојећа изворишта и резервоари.	
Процена потребних финансијских средстава:	500.000.000,00 дин.
Извор финансирања:	Општина Осечина, Буџет Републике Србије
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Приоритетни циљ 1: Развијен систем енергетске ефикасности

Развијен систем енергетске ефикасности представља један од приоритетних циљева општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху унапређење ефикасности коришћења енергије у Општини, што ће смањити трошкове енергије, допринети очувању ресурса и смањењу негативног утицаја на животну средину. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући подстицаје и субвенције за становништво како би унапредили енергетску ефикасност својих домова. Ове мере ће помоћи грађанима да побољшају изолацију својих објеката, инсталирају енергетски ефикасне уређаје и смање потрошњу енергије.

Поред тога, планирана је реконструкција и изградња топловодне мреже, као и изградња нове топлане. Ове мере ће допринети бољем дистрибуирању топлоте и ефикаснијем коришћењу топлотне енергије у Општини.

Унапређење система енергетске ефикасности ће резултирати смањењем потрошње енергије, смањењем трошкова за грађане и пословне субјекте, те смањењем емисија штетних гасова, што ће допринети очувању животне средине и дугорочној одрживости општине Осечина.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео обновљиве енергије у укупној финалној потрошњи енергије јавног сектора (%)	95 (2023.)	100 (2030.)	Извештај Општине
Удео домаћинстава који је извршио енергетску санацију објеката (%)	30 (2023.)	50 (2030.)	Извештај Општине

Мере за постизање Приоритетног циља 1:

Мера 1: Подстицаји и субвенције за становништво	
Мера се односи на доделу субвенција по Конкурсима који се објављују за становништво, за унапређење мера енергетске ефикасности.	
Процена потребних финансијских средстава:	25.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Општина Осечина, Министарство енергетике
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, РС
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Реконструкција топловодне мреже	
Мера се односи на активности реконструкције топловодне мреже за кориснике-становништво и привредне субјекте. Мера подразумева и припрему пројектно техничке документације,	
Процена потребних финансијских средстава:	15.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Општина Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 3: Изградња топловодне мреже	
Мера се односи на активности изградње топловодне мреже за нове кориснике.	
Процена потребних финансијских средстава:	30.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Општина Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина

Период спровођења:	Средњорочно
Мера 4: Изградња топлане	
Мера се односи на активности изградње ове топлане за становништво.	
Процена потребних финансијских средстава:	150.000.000,00 дин.
Извор финансирања:	Општина Осечина, РС
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно

Приоритетни циљ 2: Успостављање функционалног система управљања отпадним водама

Успостављање функционалног система управљања отпадним водама представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху побољшање управљања отпадним водама у Општини, што ће позитивно утицати на животну средину, здравље становништва и квалитет живота. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) у Осечини и Пећкој. Ова постројења ће омогућити ефикасно пречишћавање отпадних вода пре него што се испусте у околину. Такође, планирана је изградња канализационе мреже у Осечини и Пећкој како би се омогућило прикупљање и транспорт отпадних вода до ППОВ. Реконструкција постојеће канализационе мреже такође ће бити спроведена како би се унапредила ефикасност система. Поред тога, планира се едукација становништва о важности правилног одлагања отпадних вода како би се смањило загађење. Такође се планира повећање капацитета ЈКП "Осечина" кроз запошљавање како би се осигурало ефикасно управљање системом отпадних вода.

Ове мере заједно ће омогућити боље управљање и пречишћавање отпадних вода у општини Осечина, чиме ће се заштитити животна средина, побољшати квалитет живота становника и допринети одрживости локалне заједнице.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу, као % укупног броја домаћинстава (%)	0 (2023.)	30 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС
Дужина канализационе мреже (км)	2,5 (2023.)	8,2 (2030.)	ДевИнфо
Удео испуштене отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода у укупној количини испуштене отпадне воде (%)	0 (2023.)	???(2030.)	Општине и региони у Републици Србији, РЗС

Мере за постизање Приоритетног циља 2:

Мера 1: Изградња ППОВ у Осечини и Пецкој	
Мера се односи на Изградњу ППОВ у Осечини и Пецкој	
Процена потребних финансијских средстава:	250.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Републике Србије
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, РС
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Изградња канализационе мреже у Осечини и Пецкој	
Мера се односи на Изградњу канализационе мреже у Осечини и Пецкој са пројектном документацијом.	
Процена потребних финансијских средстава:	300.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Буџет Републике Србије
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, РС
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Реконструкција канализационе мреже	
Мера се односи на реконструкцију канализационе мреже у Осечини са пројектном документацијом	
Процена потребних финансијских средстава:	200.000.000,00 динара
Извор финансирања:	РС
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, РС
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 4: Едукација становништва	
Мера се односи на едукацију становништва за управљање отпадним водама и заштиту вода.	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 5: Подизање капацитета ЈКП „Осечина“ кроз запошљавање	
Мера се односи на запошљавање нових неопходних кадрова.	
Процена потребних финансијских средстава:	15.000.000,00 дин.
Извор финансирања:	ЈКП Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈКП Осечина
Период спровођења:	Средњорочно

Приоритетни циљ 3: Унапређење квалитета система управљања отпадом

Унапређење квалитета система управљања отпадом је један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху унапређење ефикасности и одрживости система управљања отпадом, чиме ће се смањити негативни утицај на животну средину и подстакнути свест становништва о правилном управљању отпадом. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући едукацију становништва о селекцији отпада и правилном управљању њиме. Циљ је подићи свест грађана о важности раздвајања отпада и правилном одлагању. Такође, планира се набавка опреме за ЈКП „Осечина“ како би се унапредила ефикасност прикупљања и обраде отпада. Очекује се изградња рециклажних дворишта и трансфер станица, што ће омогућити боље управљање отпадом и рециклирање ресурса. Уз то, планира се и подизање капацитета ЈКП „Осечина“ кроз запошљавање, чиме ће се осигурати ефикасно и одрживо управљање системом отпадом.

Ове мере заједно ће омогућити унапређење система управљања отпадом у општини Осечина, смањење негативних утицаја на животну средину и подршку одрживом развоју заједнице.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Процент домаћинства покривен услугом организованог прикупљања отпада (%)	88,2 (2023.)	95 (2030.)	ЈКП „Осечина“
Покривеност територије организованим прикупљањем отпада (%)	80 (2023.)	90 (2030.)	ЈКП „Осечина“
Удео примарно селектованог отпада (%)	0 (2023.)	80 (2030.)	ЈКП „Осечина“
Процент депонованог комуналног отпада (%)	100 (2023.)	100 (2030.)	ЈКП „Осечина“

Мере за постизање Приоритетног циља 3:

Мера 1: Едукација становништва о селекцији отпада и управљању отпадом	
Мера се односи на едукацију становништва везано за селекцију отпада и управљању отпадом	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 2: Набавка опреме за ЈКП „Осечина“	
Мера се односи на набавку опреме за ЈКП „Осечина“ везано за селекцију отпада и управљање отпадом	
Процена потребних финансијских средстава:	20.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно

Мера 3: Изградња рециклажних дворишта и трансфер станице	
Мера се односи на изградњу рециклажних дворишта и трансфер станице	
Процена потребних финансијских средстава:	1.000.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Будет Општине, РС
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, РС
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 4: Подизање капацитета ЈКП „Осечина“ кроз запошљавање	
Мера се односи на запошљавање неопходних кадрова за рад новог система	
Процена потребних финансијских средстава:	25.000.000,00 динара
Извор финансирања:	ЈКП Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈКП Осечина
Период спровођења:	Средњорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ

Приоритетни циљ 1: Унапређење просторних и техничких услова објеката установа образовања

Унапређење просторних и техничких услова објеката установа образовања је један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху стварање бољих услова за образовање, како за ученике тако и за наставнике, што ће допринети унапређењу квалитета образовног система. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући набавку опреме и дидактичких материјала за предшколску установу, основне школе и средњу школу. Ова мера ће обезбедити потребне ресурсе за подршку образовном процесу. Такође, планира се организовање едукативних програма за децу и одрасле, што ће омогућити додатне образовне прилике и подршку за становништво Општине. Уређење дворишта у школама и предшколским установама такође је део планираних мера. Овом мером циљ се створити сигурно и пријатно окружење за учење и игру.

Ове мере заједно ће допринети унапређењу услова за образовање у општини Осечина, подржати развој младих генерација и допринети бољем образовном систему.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео издвајања из општинског буџета за програм предшколског васпитања и образовања у укупном буџету општине Осечина (%)	13,18 (2023.)	10 (2030.)	Извештај општине
Удео издвајања из општинског буџета за програм основног васпитања и образовања у укупном буџету општине Осечина (%)	7,9 (2023.)	7 (2030.)	Извештај општине
Удео издвајања из општинског буџета за програм средњошколског васпитања и образовања у укупном буџету општине Осечина (%)	0,6 (2023.)	5 (2030.)	Извештај општине

Мере за постизање Приоритетног циља 1:

Мера 1: Набавка опреме и дидактичких материјала за ОВЦ „Браћа Недић“	
Мера се односи на набавку неопходне опреме и дидактичког материјала.	
Процена потребних финансијских средстава:	800.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Образовно-васпитни центар „Браћа Недић“
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 2: Организовање едукативних програма за децу и одрасле ОВЦ „Браћа Недић“	
Мера се односи на организовање различитих едукативних програма за децу и одрасле којима би се унапредио образовни систем и могућности додатних едукативних садржаја.	
Процена потребних финансијских средстава:	700.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Образовно-васпитни центар „Браћа Недић“
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Уређење дворишта у школама	
Мера се односи на радове који се односе на уређивање дворишта у школама и ПЗ на подручју општине Осечина.	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Образовно-васпитни центар „Браћа Недић“
Период спровођења:	Средњорочно

Мера 4: Набавка опреме и дидактичких материјала за Предшколску установу „Лане“	
Мера се односи на набавку неопходне опреме и дидактичког материјала.	
Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Предшколска установа „Лане“
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 5: Организовање едукативних програма за децу и одрасле у Предшколској установи „Лане“	
Мера се односи на организовање различитих едукативних програма за децу и одрасле којима би се унапредио образовни систем и могућности додатних едукативних садржаја.	
Процена потребних финансијских средстава:	700.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ПУ „Лане“
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 6: Уређење дворишта у ПУ „Лане“	
Мера се односи на партерно уређење дворишта ПУ Лане која обухвата дренажу дворишта, уређење и набавку дечји справа за игралиште и постављање нове ограде.	
Процена потребних финансијских средстава:	30.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство за јавна улагања
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ПУ „Лане“
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 7: Доградња објекта ПУ „Лане“	
Мера се односи на доградњу објекта ПУ „Лане“ у површини од око 200-250 m ² . Предшколској установи су потребне нове просторије за техничко и административно особље, јер постојеће не испуњавају основне потребе. Доградња би обухватала и изградњу затворене сале за физичку активност деце, како би се деци омогућила физичка активност током целе године неvezано од временских услова.	
Процена потребних финансијских средстава:	50.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Ресорна Министарства, ЕУ и међународни фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ПУ „Лане“
Период спровођења:	Средњорочно

Приоритетни циљ 2: Унапређење система социјалне заштите

Унапређење система социјалне заштите је један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху побољшање услуга социјалне заштите и подршке најрањивијим члановима заједнице. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући изградњу прихватилишта „Свратиште“. Ова мера ће пружити сигуран и достојанствен смештај за људе у потреби, укључујући бескућнике и друге социјално угрожене групе. Такође, планирано је опремање Центра за социјални рад како би се унапредила ефикасност и капацитет пружања социјалних услуга. Планирано је и обезбеђивање канцеларијског простора за ЦСР како би се омогућило ефикасно спровођење социјалних програма. Набавка возила је такође део планираних мера како би се осигурало да социјални радници и волонтери могу ефикасно допремити услуге и помоћ до људи у потреби. Поред тога, планира се обезбеђивање простора за дружење и активности старих лица (пензионера), што ће допринети њиховом бољем квалитету живота и социјалној инклузији. Ове мере заједно ће допринети унапређењу система социјалне заштите у општини Осечина, подржати најугроженије чланове заједнице и створити сигурно и подржавајуће окружење за све становнике.

Квалитетан систем социјалне заштите има кључну улогу у подржавању најугроженијих чланова локалне заједнице, пружајући им основне услуге и подршку у тешким тренуцима. Ово не само што побољшава животни стандард тих појединаца, већ такође доприноси социјалној стабилности и кохезији унутар заједнице. С обзиром на све ове факторе, улагање у систем социјалне заштите представља кључну компоненту за постизање одрживог локалног развоја у општини Осечина.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%)	10,14 (2021.)	12 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС
Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупној популацији (%)	2,47 (2021.)	3 (2030.)	Аналитички сервис ЈЛС

Мере за постизање Приоритетног циља 2:

Мера 1: Изградња прихватилишта „Свратиште“	
Мера се односи на обезбеђивање или санација постојећег објекта ради адаптације за претходно поменути активност. Добијањем овог простора задовољиле би се потребе најосетљивије категорије корисника Центра за социјални рад. Првенствено би се добио простор у коме би корисници могли да буду привремено смештени до реализације њиховог даљег смештаја у неку од установа социјалне заштите.	
Процена потребних финансијских средстава:	4.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство, Буџет Општине, донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно

Мера 2: Опремање ЦСР	
<p>Центар за социјални рад тренутно располаже неопходном опремом за рад али како напредак технологије и постојећих програма изискују савременију рачунарску опрему која би могла да прати програме повезаности са државним нивоом то је у неком наредном периоду потреба за променом истих већа. Такође, оно што је неопходно а не односи се на рачунарску опрему су ормари за одлагање досијеа.</p>	
Процена потребних финансијских средстава:	500.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство, ЈЛС
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 3: Обезбеђивање канцеларијског простора ЦСР	
<p>Центар за социјални рад „Напредак“ је тренутно смештен у четири канцеларије у оквиру зграде Прекршајног суда у Осечини, а чији закуп финансира оснивач односно ЈЛС. План потребе Центра јесте обезбеђивање самосталног простора за Центар без обзира да ли се радило о изградњи новог објекта или адаптацији адекватног већ постојећег. Мана тренутног простора Центра је спратност обзиром да се ради о корисницима који некада због физичке неспособности не могу приступити Центру. Предлог за добијање новог објекта је да објекат буде приземни и да има рампу за инвалидна лица, коју такође Центар не поседује.</p>	
Процена потребних финансијских средстава:	10.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 4: Набавка возила	
<p>Центар за социјални рад поседује ауто марке Фиат пунто 2007. годиште. Ауто је добијен од Министарства за рад, запошљавање и социјална давања. Како се ради о ауто који је из 2007. године, а имајући у виду да Центар свакодневно обавља теренске интервенције и на теренима који су прилично неприступачни, ауто не може да задовољи тренутне потребе. Предлог за набавку аута би можда било и теренско возило.</p>	
Процена потребних финансијских средстава:	2.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство, Буџет Општине, донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈЛС
Период спровођења:	Краткорочно
Мера 5: Обезбеђивање простора за дружење и активности старих лица (пензионера)	
<p>Центар за социјални рад заједно са локалном самоуправом већ дужи низ година спроводи пројекат „помоћ у кући“ који се финансира из буџета ЈЛС. Сваке године потреба за овим пројектом је све већа а самим тим и број корисника услуге је већи. Тренутно се спроводи само у варошици Осечина али су планови и да овај пројекат буде проширен и на околна насеља која гравитирају ка варошици. У оквиру овог пројекта обављају се и радионице са пензионерима где спадају и старија лица. Постојећи простор тренутно задовољава потребе за дружења пензионера и старих лица али како је у наредном периоду план да се и ове активности прошире то би потреба за обезбеђивањем другог простора била већа. Локална самоуправа у својој својини има објекте који би могли да се користе за простор за пензионере али је неопходна санација и адаптација постојећих простора.</p>	
Процена потребних финансијских средстава:	20.000.000,00

Извор финансирања:	Министарство, Буџет Општине, донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	ЈЛС
Период спровођења:	Средњорочно

Приоритетни циљ 3: Подизање нивоа квалитета система примарне здравствене заштите

Подизање нивоа квалитета система примарне здравствене заштите представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има дубок утицај на квалитет живота становништва и добробит заједнице из неколико разлога. Систем примарне здравствене заштите има кључну улогу у пружању основне медицинске неге, превенцији болести и унапређењу здравља становништва. Квалитетан систем примарне здравствене заштите смањује потребу за специјализованим третманима и хоспитализацијом, што води смањењу трошкова здравствене неге и бољем приступу здравственим услугама за становнике Општине. Планиране мере, као што је набавка опреме у Дому здравља, ангажовање специјалиста и стимулација за запослене, допринеће унапређењу квалитета услуга које примарна здравствена заштита пружа грађанима. Ово ће резултирати бољом дијагностиком, лечењем и праћењем здравствених стања локалног становништва. Осим тога, побољшање квалитета система примарне здравствене заштите значајно доприноси подизању квалитета живота становника општине Осечина, пружајући им бољу приступачност и бригу о њиховом здрављу и добробити.

У целини, подизање нивоа квалитета система примарне здравствене заштите има позитиван утицај на квалитет живота становништва и боље услове за заједницу.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број лекара опште медицине у ЗУ	6 (2022.)	4 (2030.)	Завод за јавно здравље Ваљево
Број лекара специјалиста у ЗУ	6 (2022.)	9 (2030.)	Завод за јавно здравље Ваљево

Мере за постизање Приоритетног циља 3:

Мера 1: Набавка опреме у Дому здравља	
Мера се односи на набавку биохемијског анализатора, спирометра, РТг апарата за стоматологију, ситног инвентара, аутоклава за стерилизацију медицинске опреме, ултразвучног апарата, намештаја за чекаонице,, набавку теренског аута са носилима.	
Процена потребних финансијских средстава:	13.650.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство здравља, Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Дом Здравља
Период спровођења:	Средњорочно

Мера 2: Радно ангажовање специјалиста	
Мера се односи на ангажовање по основу Уговора о делу специјалисте неуролога и субспецијалиста кардиолога, ендокринолога и пулмолога, уз сагласност надлежног министарства, 2 пута месечно. Такође и ангажовање специјалисте ОРЛ, офталмолога, физијатра и логопеда, 1х годишње, пре уписа деце у први разред.	
Процена потребних финансијских средстава:	5.600.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Дома Здравља
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Стимулација за запослене	
Мера се односи на санацију постојећих кадровских станова, упућивање лекара на специјализацију, школу ултразвучне дијагностике и друге едукације по потреби.	
Процена потребних финансијских средстава:	3.500.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Дом Здравља
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 4: Иградња објекта за одлагање медицинског отпада и за архиву	
Мера се односи на иградњу објекта за одлагање медицинског отпада и објекта за архиву	
Процена потребних финансијских средстава:	3.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Дом Здравља
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 5: Партерно уређење дворишта Дома здравља у Осечини	
Мера се односи на уређење дворишта у оквиру комплекса Дома здравља у Осечини.	
Процена потребних финансијских средстава:	4.500.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Дом Здравља
Период спровођења:	Дугорочно

Приоритетни циљ 4: Креирање амбијента који ће бити подстицајан за развој спорта и рекреацију

Креирање амбијента који ће бити подстицајан за развој спорта и рекреацију представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има

за циљ унапређење спортске инфраструктуре и подршку развоју спортских активности у заједници, што доприноси здрављу и квалитету живота становништва. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући изградњу смештајних капацитета за спортисте. Ова мера ће омогућити спортским екипама и појединцима да имају приступ адекватном смештају током спортских такмичења и тренинга. Такође, планира се изградња затвореног базена, што ће омогућити током целе године организовање различитих водених активности и побољшати доступност рекреације за становнике. Поред тога, планира се изградња и реконструкција спортских терена како би се омогућило већем броју људи да се бави спортом и рекреацијом. Ово је од суштинског значаја за промоцију физичке активности и здравог начина живота. Као додатна подршка, предвиђена је материјална накнада за запослене у Спортском центру, што ће мотивисати раднике и допринети ефикаснијем управљању спортским објектима.

Ове мере заједно ће створити амбијент који ће инспирисати развој спорта и рекреације у општини Осечина, подржавајући здрав начин живота и бољи квалитет живота становника.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број реконструисаних објеката спортске инфраструктуре у укупном броју спортских објеката 2023-2030. (%)	??? (2023.)	??? (2030.)	Извештај Општине
Број објеката спортске инфраструктуре	8 (2023.)	9 (2030.)	Извештај Општине
Број регистрованих ноћења у оквиру смештајних капацитета Спортског центра	3.354 (2023.)	4.500 (2030.)	Извештај Општине

Мере за постизање Приоритетног циља 3:

Мера 1: Проширење смештајних капацитета	
Мера се односи на унапређење постојећих смештајних капацитета Спортског центра и промену намене дела простора зграде на спортском игралишту за нове смештајне капацитете.	
Процена потребних финансијских средстава:	5.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство спорта, Буџет Општине
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Спортски Центар „Осечина“, Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 2: Изградња балона на средњем базену и топла веза са објектом СЦ	
Мера се односи на реконструкцију свих базена у оквиру СЦ „Осечина“, постављање балона на средњи базен и инсталацију топлотног система који омогућава грејање базена током зимског периода.	
Процена потребних финансијских средстава:	30.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Министарство спорта
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, Спортски центар „Осечина“
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 3: Изградња и реконструкција спортских терена (варошица)	

Мера се односи на изградњу вештачког терена на игралишту поред главног терена и реконструкцију главног терена у варошици Осечина.	
Процена потребних финансијских средстава:	40.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Буџет Општине, Министарство спорта, донације
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина, Спортски центар „Осечина“
Период спровођења:	Дугорочно

Приоритетни циљ 5: Унапређење квалитета услуга у области културе

Унапређење квалитета услуга у области културе представља један од приоритетних циљева Општине Осечина у оквиру План развоја за период 2023-2030. Овај циљ има за сврху обогаћивање културног живота заједнице и подршку уметничким и културним активностима. Општина Осечина планира спровести низ мера како би постигла овај циљ, укључујући инфраструктурно уређење објеката у области културе. Ова мера ће обезбедити пријатно окружење за културне манифестације и уметничке перформансе. Такође, планирано је опремање објеката културе како би се подржале различите културне активности, као што су изложбе, концерти и представе. Како би се повећала доступност културних садржаја, планира се информисање и едукација становништва о употреби дигиталних алата у области културе. Ово ће омогућити људима да боље прате културне догађаје и да учествују у креативном изражавању.

Унапређење квалитета услуга у области културе допринеће обогаћивању културног живота општине Осечина, подршци локалним уметницима и промоцији културног наслеђа. Ово такође може привући културне догађаје и туристе, што доприноси економском развоју заједнице.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број запослених у области културе у односу на укупан број запослених у јавном сектору (%)	6,4 (2023.)	7,3 (2030.)	Извештај о раду
Извршење буџета Општине за програм културе (РСД)	12.000.000 (2022.)	21.000.000 (2030.)	Завршни рачун
Број посетилаца културних садржаја	3.400 (2022.)	4.200 (2030.)	Извештај о раду установе културе

Мере за постизање Приоритетног циља 5:

Мера 1: Инфраструктурно уређење објеката у области културе	
Мера се односи на завршетак радова на биоскопској сали и позорници у Осечини, реконструкцију Издвојеног одељења Народне библиотеке Осечина у Пецкој и уређење палата испред НБОС у Осечини. Мера би обухватила активности и израду нове пројектно техничке документације за Пецку и плато НБОС.	
Процена потребних финансијских средстава:	40.000.0000,00 динара

Извор финансирања:	Министарство културе РС и Општина Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Народна библиотека Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 2: Опремање објеката културе	
Мера се односи на активности завршетка опремања биоскопске сале и позорнице у Осечини и комплет опремање објекта културе у Пецкој.	
Процена потребних финансијских средстава:	30.000.0000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство културе РС и општина Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Народна библиотека Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 3: Информисање и едуковање становника о употреби дигиталних алата у области културе	
Мера се односи на информативно едукативне активности које ће спровести запослени у установи културе са становницима општине Осечина ради побољшане доступности услуга културе и задовољења културних потреба.	
Процена потребних финансијских средстава:	5.000.000,00 динара
Извор финансирања:	Министарство културе РС и општина Осечина
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Народна библиотека Осечина
Период спровођења:	Дугорочно

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац ДОБРА УПРАВА

Приоритетни циљ 1: Унапређена ефикасност и делотворност јавне управе у општини Осечина

Општина Осечина ће у предстојећем планском периоду 2023-2030. настојати да унапређује квалитет услуга које пружа грађанима и да јача капацитете у управљању људским ресурсима, руководећи се принципима доброг управљања.

Показатељи учинка

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број реновираних квадрата зграде у укупним квадратима зграде Општинске управе (%)	(2023.)	(2030.)	Извештај Општине

Показатељ учинка (индикатор) са јединицом мере	Базна вредност у базној години	Циљна вредност у циљној години	Извор провере
Број опремљених одељења у укупном броју одељења у Општинској управи (%)	(2023.)	(2030.)	Извештај Општине
	(2022.)	(2030.)	Извештај Општине

Мере за постизање Приоритетног циља 1:

Мера 1: Реконструкција и адаптација зграде Општинске управе Осечина	
Мера се односи на побољшање радних услова запослених у ОУ Осечина кроз реконструкцију објекта и адаптацију радних просторија чиме ће се унапредити радно окружење и квалитет рада запослених.	
Процена потребних финансијских средстава:	10.000.000,00
Извор финансирања:	Будет Општине, МДУЛС, ЕУ фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно
Мера 2: Унапређење система управљања људским ресурсима у Општинској управи Осечина	
Мера се односи на...	
Процена потребних финансијских средстава:	
Извор финансирања:	Будет Општине, МДУЛС, ЕУ фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Дугорочно
Мера 3: Опремање и модернизација система рада Општинске управе Осечина	
Мера се односи на...	
Процена потребних финансијских средстава:	
Извор финансирања:	Будет Општине, МДУЛС, ЕУ фондови
Одговорност за спровођење (носилац мере):	Општина Осечина
Период спровођења:	Средњорочно

Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја

У оквиру овог поглавља представљен је механизам улога, одговорности као и календар активности када је реч о процесу праћења спровођења, извештавања и вредновања усвојеног Плана развоја општине Осечина 2023-2030 године. Наведени процес се спроводи у циљу повећања ефикасности у спровођењу и повећању вероватноће остваривања дефинисаних приоритетних циљева.

Праћење спровођења

Праћење спровођења је континуирана активност, која се свакодневно спроводи током имплементационе године. За потребе спровођења Плана развоја општине Осечина 2023-2030. године креиран је институционални оквир са два основна нивоа структуре, а то су:

- **Координационо тело**
- **Носиоци мера дефинисани у оквиру Плана развоја**

Наведена структура врши праћење остваривања приоритетних циљева по учинцима, одступања тј. разлике, уколико постоји, затим, када је реч о постизању учинака, доноси одлуке за превазилажење насталих одступања, изазова и проблема.

Координационо тело има координатора чија је улога прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носиоца мера, детектовање проблема и давање препоруке за решавање истих, праћење усаглашености средњорочних планова институција са мерама у Плану развоја, припрема материјале, извештава координационо тело, и обавља административно-техничке послове. У том смислу, улога координатора припадаће Општинском већу у проширеном саставу, кроз надлежности над процесом спровођења, праћења напредовања и извештавања. У евентуалним одступањима од Плана развоја, Општинском већу ће припасти и надлежност над дефинисањем корективних мера и алтернативних решења путем ревизије планског документа. Суштински, оперативну улогу у седмогодишњем планском процесу ће имати Општинска управа и одељења, као носиоци спровођења мера на локалном нивоу. План развоја се спроводи путем средњорочног плана, тј. средњорочни план је алат за операционализацију. Спровођење се врши тако што се подаци прикупљају за сваку од активности у оквиру мера. Процес прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, као и података о остваривању конкретних показатеља (за мере и циљеве) је одговорност руководиоци одељења, у складу са надлежностима. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора (дефинисани обрасци за прикупљање од носиоца мера, званична статистика, анкете/упитници по потреби). Према томе, узимајући у обзир међусобну повезаност Плана развоја и средњорочних планова, као и то да се у оба документа дефинишу одговарајући показатељи, управо средњорочни планови представљају основ за праћење и вредновање учинака и остварених позитивних промена у приоритетним областима развоја.

Вредновање

Вредновање је утврђивање степена промене који је настао спровођењем мера из Плана развоја и степен достизања приоритетних циљева, а спроводи се периодично. Вредновање се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, органа и организација одговорних за спровођење мера, али и података добијених из званичних статистичких база. Утврђивање степена настале промене спровођењем Плана развоја треба да укаже на потенцијалну потребу преиспитивања и унапређења (ревизије) Плана развоја. За разлику од процеса праћења спровођења Плана развоја општине Осечина 2023-2030. који подразумева континуирану активност, вредновање учинака Плана развоја подразумева његову оцену, која ће се спроводи периодично током седмогодишњег периода важења Плана развоја, са циљем да се измере достигнућа и позитивне промене. Да би се установио степен остварених промена и измерили ефекти, вредновање ће се базирати на прикупљеним подацима, што значи да ће се процес вредновања учинака реализовати тек после процеса праћења спровођења Плана развоја општине Осечина.

Извештавање

Закон о планском систему Републике Србије дефинише обавезу извештавања о спровођењу Плана развоја на годишњем нивоу, као и извештавања о учинцима спровођења Плана развоја по истеку сваке треће календарске године од његовог доношења. Такође, Закон је прописао и обавезу да се Извештај о спровођењу Плана развоја, као и Извештај о учинцима спровођења тог плана, објављују на званичној интернет страници општине Осечина.

Табеле, слике и графикони

Табела 1. Кретање броја становника у општини Осечина од 1948-2011. године по насељима	10
Табела 2. Десет најзначајнијих привредних субјеката по броју запослених на територији општине Осечина	12
Табела 3. Пословање привредних друштава на територији општине Осечина која су предала финансијске извештаје АПР за период 2017. – 2021. година. Напомена: *у хиљадама РСД	12
Табела 4. Пословање предузетника на територији општине Осечина који су предали финансијске извештаје АПР за период 2017. – 2021. године. Напомена: *у хиљадама РСД	13
Табела 5. Структура запослености у општини Осечина за период 2017. – 2021. година	14
Табела 6. Дужина путева општине Осечина у km у 2021. години	18
Табела 7. Прикљученост на водоводну мрежу у општини Осечина у периоду од 2017. до 2021. године.....	18
Табела 8. Изабрани показатељи из области социјалне заштите, општина Осечина.....	22
Табела 9. Основни показатељи у области здравства	23
Слика 1. Процес израде Плана развоја.....	5
Слика 2. Географски положај општине Осечина.....	9
Графикон 1. Старосни контингент становништва општине Осечина за 2011. годину и 2021. годину – процентуално.....	11
Графикон 2. Регистровани незапослени према полу у општини Осечина за период, 2020. — 2022. година, стање на дан 31.12.	15
Графикон 3. Доласци туриста, 2017. — 2021. године у општини Осечина.....	17

Прилози

SWOT анализа - унапређење јавне управе и друштвене делатности

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Улагање у инфраструктуру школа ➤ Висока образованост руководећег кадра у ЈЛС у свим областима ➤ Учешће ЈЛС као вид подршке за социјалну заштиту ➤ У области културе добра опремљеност, очување културних ресурса, велики број манифестација ➤ У области спорта стручан кадар, бесплатна доступност свој деци ➤ У школама су бесплатне књиге за први разред основне и средње школе, као и бесплатна припрема за упис у средње школе ➤ Велики број спортских удружења ➤ Подршка деци са посебним потребама ➤ Велики број деце у вртићима 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недовољна укљученост Рома у радну ангажованост ➤ У области здравства велика разуђеност и мала приступачност становништва здравственим услугама ➤ Смањење броја локалног становништва ➤ Смањење броја деце у матичним школама као и у издвојеним одељењима ➤ Повећан број корисника социјалне заштите, немогућност збрињавања истих ➤ Недостатак техничке подршке у области културе ➤ Недовољна свестраност родитеља у спортском образовању деце јер општина пружа све услове за укључивање сваког детета у спортске активности ➤ Недовољни смештајни капацитети у области спортских припрема ➤ Све већи број села са мање од 100 становника

Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Смањење броја корисника социјалне помоћи кроз њихово укључивање у радну ангажованост ➤ Уписивање ИТ сектора у средњој школи у Осечини ➤ Побољшање квалитета старијег становништва 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Лош увек велика гравитацијска моћ градова у околини, као и Београда, у које и даље емигрира велики број становника општине Осечина, претежно младих ➤ Већа просечна старост становништва у односу на Колубарску област ➤ Константан одлив високо образованог становништва из Србије

SWOT анализа - развој инфраструктуре, комуналне делатности и заштита животне средине

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Незагађено земљиште ➤ Незагађена вода за пиће ➤ Изграђене котларнице на биомасу ➤ Висока заинтересованост руководства и запослених на решавању комуналних проблема ➤ Сарадња између установа ➤ Добра комуникација са корисницима комуналних услуга 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Лоша путна мрежа - некатегорисани општински путеви ➤ Непостојање ППОВ ➤ Неизрађена канализациона мрежа ➤ Млаи број км асфалтираних путева ➤ Недостатак планске документације ➤ Велики губици воде од 50-60% (лоша примарна водоводна мрежа) ➤ Велики број дивљих прикључака на канализационој мрежи ➤ Недостатак финансијских средстава ➤ Дефицит радне снаге због недовољно средстава ➤ Лоша електро мрежа (нисконапонска) на сеоском подручју ➤ Неуспостављен систем управљања отпадом - примарна сепарација отпада ➤ Цене услуга испод реалних економских цена ➤ Неуређена депонија

Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Изграђена пројектно-техничка документација ➤ Изграђена пројектно-техничка документација за реконструкцију водоводног цевовода ➤ Потписан уговор о приступању регионалној депонији ➤ Домаћи и страни донатори 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Одлив образоване расне снаге ➤ Екстремне елементарне непогоде - повремене ➤ Клизишта ➤ Светска економска криза ➤ Инфлација

SWOT анализа - економски развој

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 70% пољопривредно оријентисаног становништва ➤ Географски положај ➤ Климатски услови ➤ Синергија пољопривредне производње/пчеларско удружење ➤ Традиција у преради воћа/прерада пластике ➤ Стручност за прераду/производњу 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Електро-енергетска мрежа ➤ Инфраструктура - путна мрежа ➤ Старосна структура становништва ➤ Комунална инфраструктура ➤ Афирмација дуалног образовања ➤ Незаштићеност воћњака ➤ Недовољна обученост за конкурисање у програме ➤ Недовољна промоција производа ➤ Финансијски статус становништва ➤ Интернет мрежа
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Индустијска зона ➤ Средња школа/дуално образовање ➤ Тржиште хране ➤ Квалитетан производ ➤ Сеоски туризам ➤ „Пут Шљива“ - туризам ➤ Формирање удружења проивођача ➤ Формирање задруга ➤ Дигитализација 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Штеточине (пољопривредна производња) ➤ Слободно кретање радне снаге на територији ЕУ ➤ Временски услови (непогоде) ➤ Нестабилност тржишта ➤ Утицај политичких фактора на тржиште